

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREJENSTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Francija prekinila diplomatske odnose z Anglijo

Anglija zaplenila večji del francoske mornarice — V smislu pogodbe za premirje je Hitler naročil francoski vladi, da se morajo francoske ladje, kolikor še niso v angleški oblasti, same potopiti

ZENEVA, 5. julija. Je. Posebni dopisnik nemškega poročevalskega urada objavlja naslednjo uradno izjavo francoske vlade:

Vichy, 5. julija. Na posebni seji francoske vlade, ki je bila v četrtek zjutraj pod predsedstvom predsednika republike Lebruna, je ministrski svet, potem ko je bil vzel na znanje vest o neupravičenem napadu velikega odreda angleške vojne mornarice na skupino francoskih ladij v Mers-El-Kebirju, sklenil, da prekine diplomatske odnose z Veliko Britanijo. Hkrati je bilo ministrskemu svetu izraženo vse priznanje za junaštvo francoske mornarice.

London, 5. jul. s. (Reuter). O položaju francoskega vojnega brodogradništva se vedno niso na razpolago vsi podatki. Dodatno k podatkom, ki jih je dal včeraj v svojem eks-pozitu ministrski predsednik Churchill, je treba omeniti, da so tudi v škotskih lukah francoske vojne ladje.

Izmed 9 oklopnice francoske vojne mornarice jih je sedaj večina na razpolago Angležem oziroma so bile potopljene ali onesposobljene za akcijo. Dve oklopnici sta bili zaseženi v Angliji, ena pa je zaprla pred Aleksandrijo. Ena oklopnica je bila pred Oranom, potopljena, dve drugi pa sta bili zelo močno poškodovani. Eni izmed oklopnice pred Oranom bodisi »Dunkerque« ali »Strasbourg« se je posrečilo sicer ujeti iz Orana, toda pozneje je bila težko poškodovana.

Izmed 18 francoskih križark sta bili dve zaplenjeni v angleških lukah, 4 pa so zaprte pred Aleksandrijo.

V angleške roke je prišlo tudi najmanj osem francoskih rušilev, več podmornic in 200 manjših ladij. Dva rušilca sta bila potopljena pred Oranom.

Prav tako je bil pred Oranom uničen edini francoski nosilec letal, s katerim je francoska vojna mornarica še razpolagala, namreč »Commandant Teste«. Pričakujejo, da nekaj časa oblasti še ne bodo objavile nadaljnjih informacij o francoskem vojnem

brodogradništvu, ker bi te informacije mogle služiti sovražniku.

Madrid, 5. julija AA. (DNB) Po vestih iz Algecirasa sta se borbe v Oranu udeležili tudi angleški vojni ladiji »Hood« in »Resolution« ter ena težka križarka in 8 rušilev, ki so se sedaj vrnili v Gibraltar.

Poročilo francoske delegacije

Berlin, 5. jul. s. (DNB). Pred nemško-francosko komisijo za izvedbo premirja je podala včeraj francoska delegacija v Wiesbadenu poročilo o pomorski bitki pri Oranu in o drugih akcijah francoskega vojnega brodogradništva.

Po tem poročilu je sestojalo angleško vojno brodogradništvo iz treh oklopnice, enega nosilca letal, treh križark in flote manjših ladij. Angleško brodogradništvo je dalo francoski mornarici ultimatum, naj se preda, sicer bo potopljena. Francoski admiral je pogoje odklonil in sporočil, da bo na silo odgovoril s silo. Nato so proti večeru angleške vojne ladje začele streljati. Streljale so z velike daljave s težkimi topovi. Ker francoske oklopnice niso imele pripravljenih svojih težkih topov, niso morale odgovorjati.

Rezultat bitke je bil, da so bile zadete in zažgane francoske oklopnice »Dunkerque« in »Provence«. Prav tako pa vodja flotilje Mogados. Vse ladje se sedaj gore pred lukso v Oranu. Nadalje je francoska oklopnica naletela na mino in zletela v zrak. Nekaterim francoskim vojnim ladjam se je posrečilo prodor skozi angleško vojno brodovje. Med njimi je bila tudi oklopnica »Strasbourg« nadalje 5 voditeljev flotilj, več torpedov in podmornic. Vse te so dospale v Toulon.

Francoske vojne ladje tako v Oranu kakor v Aleksandriji in v angleških lukah so dobile nalogo, da izsilijo odhod iz luk in se podajo v vojno luko Brest, ki je bila dolocena za zbirališče francoske vojne mornarice. Na podlagi tega naloga je prišlo do bitke pred Oranom in tudi do več spopadov v angleških lukah.

Zaradi dogodkov pred Oranom je sporočil kancelar Hitler francoski vladi, da ji v smislu francosko nemške pogodbe o premirju dovoljuje, da smejo posadke francoskih vojnih ladij svoje ladje potopiti, če bi morale pasti Angležem v roke. Uradno pojasnilo pravi, da želi nemška vlada samo, da francoske vojne ladje ne bi morale biti tudi še nadalje porabljene v borbi proti Nemčiji.

Soglasno odobranje v Angliji

London, 5. jul. s. (Reuter). Ukrepi, ki jih je podvela angleška vojna mornarica proti francoski vojni mornarici, kakor tudi včerajšnji Churchillov govor so nalezli na soglasno odobranje angleškega javnega mnenja in časopisja. Morda nikdar še ni bilo angleško javno mnenje bolj enotno kakor v tem primeru. Splošno prevladuje prepričanje, da je angleška mornarica storila to, kar je morala storiti in da je svojo nalogo uspešno izvršila. Sedaj

je odprt prihodnji del poti k zmagi Anglije.

Anglija je bila popolnoma upravičena — pravijo v Ameriki

Washington, 5. jul. s. (Reuter). V Zedinjenih državah so naleteli angleški ukrepi proti francoski vojni mornarici na odobravanje. Ameriški mornariški krogi so sicer izrazili mnenje, da je bila Anglija popolnoma upravičena do korakov, ki jih je podvela.

»Washington Star«, ki ima dobre zveze z ameriško vlado, piše, da bi šlo preko človeškega razumevanja, če bi bila Anglija mirno gledala, da bi bile francoske vojne ladje izročene njenim sovražnikom. Angležem gre sedaj za življenje, pa zato ni presenetljivo, da so podvelji korake, da francosko vojno brodovje ne bo uporabljeno proti njim.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora senata Pittman je izjavil, da so angleški ukrepi naleteli na odobravanje njegovih tovarišev in obnovili zaupanje v uspeh Anglije v vojni.

Italijanske in španske obsodbe

Rim, 5. jul. AA. (DNB). Angleško potovanje proti francoskim vojnim brodom se komentira v Rimu kot odločen preokret v nadaljevanju razvoja mednarodnega položaja. Angleška vlada je s tem javno prekinila zavezniško zvezo s Francijo ter postopala napram njej kot proti sovražniku. Nastala je priklinitve med obema demokracijama tudi formalno.

Madrid, 5. julija. (DNB). Globok vtis, ki so ga dogodki v Oranu zapustili v madridskem tisku, se zrcali v komentarjih in naslovih, ki senzacionalni angleški udar slikajo kot piratski čin.

List »Madrid« piše, da je Anglija zdaj končno javno snela krinko. Dogodek v Oranu je nov dokaz, česa je zmožna angleška politika, ki svoje francoske zaveznike smatra le kot krmo za vojno in ki je francoske vojake uvrstila v isto stopnjo kakor črnce in druge pomožne narode. Francija bo počasi spoznala, kaj je angleško prijateljstvo, ki glede Evrope pripisuje samo dve stvari: oblast ali sovražstvo.

»El Pueblo« piše, da Anglija svojemu bivšemu zavezniku ni mogla napraviti boljše usluge. Nasilje v Oranu bo tudi zadnje prijateljske občutke za Anglijo iztrgalo iz francoskih src in jih pripeljalo za reaktivno politiko.

Prvo poročilo o bitki pred Oranom

London, 5. jul. s. (Reuter). Vest o bitki med angleškimi in francoskimi vojnimi ladjami pred Oranom so včeraj prvi objavili ameriški listi Hearstovega koncerna, in sicer v posebnem poročilu znanega novinarja Knickerbockerja.

Knickerbocker je med drugim javil, da so bili francoski častniki in mornarji prisiljeni k borbi na ta način, da jim je bilo z nemške strani zagroženo, da bodo sicer vsi njihovi svoji v Franciji odvedeni v koncentracijska taborišča.

Nadalje javlja Knickerbocker, da je sedanji francoski mornariški minister admiral Darland pred prevzemom ministrstva izdal na francosko mornarico tajno dnevno povelje, v katerem pravi, da ne smejo izročiti francoskega vojnega brodogradništva. Darland je tudi dejal, da se odšel francoski častniki in mornarji ne smejo pokoravati nobenemu drugemu povelju, četudi bi bilo podpisano od njega samega, ker ni več svoboden.

Možnost zapletljajev zaradi Sirije

Rim, 5. julija e. (DNB) »Giornale d'Italia« javlja iz Ankare, da je tamonjski francoski poslanik Masigli odpoval v Aleppu, kjer se bo sestal z visokim francoskim komisarjem za Sirijo. Tja je prispel tudi francoski minister narodne obrambe general Weygand.

Odhod generala Weyganda in Masigli v Sirijo smatrajo v Turčiji kot predpogoje dogodkov, ki lahko nastanejo, katerim pa se želi Turčija na vsak način ogniti. Z druge strani pa so vesti, da bodo angleške čete okupirale Sirijo, povzročile, da se smatra situacija na jugu Turčije zelo resna. Iz teh razlogov mislijo, da bi v primeru ogroženja miru v Siriji, Turčija bila direktno zainteresirana. Turčija ne želi, da pride do komplikacij v tem delu Bližnjega vzhoda. Če bi bil mir v Siriji ogrožen, bi pomenilo to ustvaritev nenormalnega stanja, kar bi imelo posledice na večjem zemljepisnem prostoru, kajti Sirija je razpotje med Anatolijo, Kavkazom, Iranom, Irakom, Indijo, Palestino in Egiptom.

Ankara, 5. julija s. (Reuter) Po nedavnih razgovorih, ki so se vršili v Ankari med turškimi in irakskimi državljani je bilo izdano sedaj uradno poročilo, ki pravi, da so razgovori potrdili enakost stališč obeh držav in iskreno prijateljstvo, ki vlada med njima.

Boji v Maginotovi liniji še niso končani

Bern, 5. julija s. (Reuter) Po tukajšnjih informacijah se tudi še po kapitulaciji 22 tisoč francoskih vojakov v Maginotovi liniji, ki jo je omenil francoski vojni minister general Weygand v nedavnem dnevnem povelju, še nadalje branijo manjši oddelki francoske vojske. Zadnja francoska trdnjava pri Zenevi se je predala šele predvčerajšnjim, in sicer je bila to utrdba na 300 m visoki skali nad Rodanom in trdnjavi Bellegarde.

Italijanski napad na Aleksandrijo

Kairo, 5. jul. s. (Reuter). Uradno poročilo o včerajšnjem bombnem napadu Italijanskih letal na Aleksandrijo pravi, da je bilo vrženih 32 bomb, ki pa so povzročile le malo škode. Neka bomba je padla na posestvo kralja Faruka. Tri osebe so bile pri tem ubite in štiri lahko ranjene.

Aretirani španci v Gibraltarju

Madrid, 5. julija AA. (DNB) Po vestih iz Gibraltarja je bilo tam prijetih 20 Špancev, ki so bili obtoženi, da so delali proti angleškim oblastem.

Mir na Balkanu bo ohranjen

Iz Bukarešte poročajo, da Rusija nima novih teritorialnih zahtev — Možnost madžarsko ruskih pogajanj glede rumunskega vprašanja — V Rimu poudarjajo posredovalno vlogo Jugoslavije med Budimpešto in Bukarešto

Bukarešta, 5. jul. e. Na merodajnem mestu izjavljajo, da je Sovjetska unija v neki formalni izjavi rumunski vladi odstopila od vsakih novih zahtev glede Rumunije.

Glede Madžarske in Bolgarije poudarjajo, da sta ti dve državi pod vplivom nemške in italijanske diplomacije opustili vsako prenapetost rešitev svojih zahtev. Sedaj nove vlade v Bukarešti se smatra kot znak, da je Rumunija definitivno izročila svojo usodo v roke Nemčije in Italije.

Budimpešta, 5. jul. e. V diplomatskih krogih se govori o možnosti madžarsko-sovjetskih pogajanj v zvezi z rumunskim vprašanjem. Vest, ki jo potrjujejo tudi v madžarskih parlamentarnih krogih, je izvala veliko senzacijo v prestolnici. To bo prvi direktni stik med Budimpešto in Moskvo v okviru pogajanj v zelo važnem političnem vprašanju.

Rim, 5. jul. e. Agencija Stefani objavlja: Vest iz Balkana kažejo, da se zadnji dogodki naglo razvijajo k popuščanju napetosti, čeprav se tu pa tam dogajajo nekateri neizogibni incidenti, kakor so jih n. pr. povzročili židje v Besarabiji. Vsi pozikusi angleške diplomacije, ki je hotela ovirati likvidacijo teh incidentov, so bili zaman.

Balkanski narodi, ki so zainteresirani na teritorialnih vprašanjih ob rumunskih mejah, so odgodili rešitev obstoječih spornih vprašanj za čas po vojni, ko bosta državi osi Rim—Berlin ustvarili nov politični red v Evropi. Vsa odprta vprašanja bodo rešena po končani vojni. London je spekuliral na spopad med Rusijo, Nemčijo in Italijo. Ta spopad pa je nemogoč.

Odkar sta Nemčija in Italija preprečili na Balkanu vsako delovanje angleške in francoske diplomacije, so balkanske države našle pot razumevanja in potrebne ravnotežja. Preprečenje francoskih in angleških spletak ni prehodno, temveč definitivno dejstvo. Nekatera vprašanja, ki so bila več kot pol stoletja vzrok nesporazumov, spopadov in vojn, se bodo morala rešiti na definitivnem načinu.

Rim, 5. jul. e. Dopisnik lista »Giornale d'Italia« javlja, da se v madžarski prestolnici vodijo obširna diplomatska pogajanja. Težječe teh pogajanj je bil dolg sestanek grofa Csakyja z italijanskim poslanikom, nato pa se je madžarski znan-

nji minister dolgo razgovarjal z rumunskim in jugoslovenskim poslanikom.

Dopisnik javlja iz krogov blizu vlade, da namerava Madžarska po diplomatski poti rešiti odnošne odstraniti sporna vprašanja z Rumunijo in da je začela akcijo za zbližanje z Rumunijo. Madžarska je sprejela prijateljski nasvet Rima, Berlina in Beograda in je umaknila svojo prvotno odločitev, da za vsako ceno in z vsemi sredstvi uveljavi svoje teritorialne aspiracije.

Milan, 5. jul. z. Italo Zingarelli javlja iz Bukarešte, da Madžarska še vedno upa na mirno ureditev spora z Rumunijo. Madžarska bo sešla na orožje šele t. d. če bi se izkazalo, da je mirna urditev nemogoča. V Budimpešti so bili storjeni vsi diplomatski koraki, da se v sedanjem trenutku prepreči oborožen spopad. Pri tem ima tudi Jugoslavija važno vlogo posredovalca med Budimpešto in Bukarešto. Italija in Nemčija sta za ohranitev miru, daš imata polno razumevanje za uravnoteženost madžarskih zahtev. Prepustita pa Madžarski vso odgovornost za posledice, ki bi utegnile nastati, če bi bil v sedanjem trenutku oborožen politični in gos odarski red na Balkanu.

Bolgarska politika

Sofija, 5. julija AA. (DNB) Na ljudskem zborovanju v zgornji Džumaji je imel notranji minister Gabrovski govor v katerem je med drugim dejal, da je Bolgarija v teh nevarnih dneh ohranila mir in da ni objavila mobilizacije. Bolgarska politika, je dejal notranji minister, je revizionistična, toda istočasno miroljubna.

Grška sodba

Atene, 5. jul. e. (Stefani). Grška javnost z velikim zanimanjem zasleduje razvoj položaja, ki je nastal z vrnitvijo Besarabije Rusiji. V političnih krogih tudi ob tei priliki izjavljajo, da je Balkan zaradi politike držav osi Rim—Berlin ostal izven vojne v Evropi in da bi bilo potrebno, da se tudi v bodoče nadaljuje politična linija, ki sta jo začrtali ti dve državi.

Angleški glas o ruski akciji na Balkanu

London, 5. julija z. »Time« razmišlja o politiki Rusije ter pišejo, da pred-

stavlja sovjetska akcija na Balkanu manever, s katerim povzroča Moskva težave osi Rim—Berlin s tem, da vznemirja Balkan in onemogoča dobavo nafte in žita iz Rumunije v Nemčijo in Italijo. Na drugi strani pa je treba smatrati sedanjo akcijo Rusije kot varnostni ukrep za morebitni poznejši razvoj vojne v Evropi.

Madžarski pravosodni minister v Beogradu

Budimpešta, 5. julija AA. (DNB) Pravosodni minister Vladislav Radočaj je odpoval sredi v Beograd, kjer bo obiskal jugoslovenskega pravosodnega ministra dr. Lazarja Markovića. Radočaj je odpoval v Beograd v spremstvu svoje gospe ter univerzitetnega profesorja dr. Andelja in svetnika pravosodnega ministrstva Bezirja Terfija. Na železniški postaji v Budimpešti je bil o priliki odhoda Radočaja navzeč tudi jugoslovenski poslanik Rašić. Radočaj ostane v Beogradu 2 dni.

Pred odhodom je Radočaj izjavil predstavnikom tiska: Potujem v Beograd, da vrnem obisk jugoslovenskemu pravosodnemu ministru dr. Lazarju Markoviću, ki je aprila letos obiskal Budimpešto. Izkoristil bom to priliko, da se spoznam z vidnimi jugoslovenskimi pravniki, posebno pa z novimi jugoslovenskimi pravnimi reformami. Imel bom priliko proučiti jugoslovensko pravosodje, o katerem sem čital v izčrpnih znanstvenih študijah dr. Markovića. Upam, da bo ta moj obisk prispeval k okrepljeni jugoslovensko-madžarskega prijateljstva.

Rusko notranje posojilo

Moskva, 5. julija AA. (Tass) Vpisovanje notranjega posojila za tretji petletni načrt se izvaja z velikim uspehom. Samo 3. t. m. je bilo v republiki Turkmeniji vpisanih 50 milijonov rubljev, v Jermeniji 29 milijonov, v Dagestanu 15 milijonov itd. V primorski pokrajini je bilo v teku enega samega dneva podpisanih 45 milijonov rubljev posojila.

Nemški bombniki nad Anglijo

London, 5. julija s. (Reuter) O včerajšnjih letalskih bitkah nad angleškimi obalama, javlja letalsko ministrstvo nadaljnje podrobnosti.

Angleška lovška letala so sestrelila nemški bombnik tipa Heinkel, ki je nato zadel v vrhove dreves in zgorel. Dva člana posadke sta se ubila, tretji pa je bil ranjen prepeljan v bolnišnico. Nad južnozgodno angleško obalo je prišlo do bitke med eskadrilo angleških lovskih letal in 6 nemškimi lovskimi letali tipa Messerschmitt. Nemskim lovskim letalom se je kmalu pridružil še 9 drugih letal. Eno nemško letalo je bilo sestreljeno in je padlo v morje. Drugo je bilo teže poškodovano v borbi z angleškim lovskim letalom tipa Hurricane.

Snoči so metala nemška letala bombe na severnozgodno, južnozgodno in južnozapadno Anglijo. Povzročena škoda je zelo majhna, človeških žrtev ni bilo. Pri napadih, ki so jih izvedla nemška letala včeraj popoldne na Portland in na južno Anglijo, sta bili sestreljeni dve nemški letali, in sicer eno od lovskih letal, drugo pa od protiletalskih topov.

Nad južnozgodno Anglijo je davi zgodaj angleško lovsko letalo zopet sestrelilo nemški bombnik. Štirje člani posadke nemškega letala so bili ujeti.

Eksplוזija na new-yorški razstavi

New York, 5. jul. e. (Reuter). V angleškem paviljonu na razstavi v New Yorku je včeraj popoldne eksplodirala bomba, ki je zahtevala več človeških žrtev. Po poročilu policijskega komisariata je bila bomba skrita v paviljonu. Bomba je eksplodirala, ko so jo hoteli odnesti. Eksplוזija je napravila precejšnjo škodo v angleškem paviljonu, pa tudi v poljskem paviljonu. Med eksplוזijo je bilo na razstavnem potoču 168.000 obiskovalcev.

Po poročilu policijskega komisariata so bili pri eksplוזiji ubiti trije detektivji, več oseb pa je bilo ranjenih.

New York, 5. julija AA. (Reuter) Nakladno sporočajo, da se eksplוזija na new-yorški mednarodni razstavi ni dogodila pred angleškim, temveč pred poljskim paviljonom, ki se nahaja v bližini angleškega. Tri osebe so bile ubite, več pa je laže ranjenih. Policija vodi obširno preiskavo.

Princ Bernhard nadzira nizozemsko brodogradništvo

London, 4. julija s. (Reuter) Soprog holandske prestolonaslednice princ Bernhard je danes inspiciral holandsko vojno brodogradništvo v neki angleški luki.

Vlada „železne garde“ in generalov

je izdala komunike, v katerem pravi, da bo branila rumunske pravice v tesnih odnosih z Nemčijo in Italijo

Bukarešta, 5. julija. (Stefani). Nova rumunska vlada je sestavljena takole: predsednik ministrskega sveta Gigurtu, zunanji minister Manulescu, ministri za dela Citescu, gradbeni minister Makoveu, ministri za narodno gospodarstvo in zastopnik ministrstva za zunanjo trgovino Leon, notranji minister general David Popescu, ministri za državno obrambo in zastopnik ministra za letalstvo in mornarico general Mikulescu,

ministri za narodne manjšine Otto Rot, ministri za narodno zdravje Gomou, ministri za propagando Craintici, ministri za ljudsko prosveto Caracosta, pravosodni minister Gruja, ministri za kataster Noveanu, ministri za preiskrbo Priboianu, ministri za vere in umetnost Horia, ministri brez listnice Cuza.

Bukarešta, 5. jul. e. (Rador). V novi vladi zavzemajo položaje državnih podtajnikov:

za nacionalno propagando Vasiliu Stoica, za narodno prosveto Dimitriju Coni in Napoleonu Creocu, za socialno politiko in narodno zdravje brigadni general Dieulescu, za finance arhitekt Jon Enescu, za narodno gospodarstvo prof. Strat, za gospodarstvo Peter Nemojanu in Dimitriju Topciu.

Bukarešta, 5. jul. s. (Reuter). Preden je bila snodi sestavljena nova vlada, je imel kralj Karol dolg razgovor z nemškimi poslanikiom dr. Fabriciusom.

Bukarešta, 5. jul. e. (Rador). Izdano je bilo naslednje uradno poročilo: S prevzemom državnih poslov v nenavadno težkih časih ter s podporo elementov, ki predstavljajo red v državi in vero v nacionalizem, bo nova vlada nadaljevala politiko dobrega gospodarstva in uprave, ohranitev miru in zagotovitev interesov vseh razredov.

V zunanjih politikah nova vlada ne nasleduje nobene spremembe politike nevtralnosti in obrambe rumunskih pravic, ker pa nova vlada upošteva položaj, ki je nastal po zadnjih mednarodnih dogodkih, se bo prilagodila novemu evropskemu redu s spoštovanjem svoje politike na Nemčijo in Italijo. Opremenitev te politike pa ne pomeni sovražnosti proti nobeni drugi državi, ker za Rumunija v zavesti svojih pravic in dolžnosti vzdrževati z vsemi evropskimi državami korektno in prijateljsko odnosa.

Izgon angleških državljanov

Bukarešta, 5. jul. s. (Reuter). Vlada je odredila, da morajo vsi angleški državljani, zaposleni v rumunskih podjetjih, v 24 urah zapustiti Rumunijo. Med izgnanimi angleškimi državljani je tudi 30 inženirjev.

Irska bo branila svojo nevtralnost

Izjava ministrskega predsednika De Valere — Obrambni in varnostni ukrepi

Dublin, 5. jul. s. (Reuter). V zvezi s poročili, ki se širijo zadnje čase o stališču irske vlade do Anglije in do vojne, je objavil irski ministrski predsednik De Valera davi uradno izjavo, ki pravi:

Irska je v vsakem primeru odločena, da brani svojo nevtralnost. Da prepreči nesporazume, ki bi bili možni na podlagi netočnih časopisnih in radijskih poročil, želi Irska vlada ponoviti, da nima namena spreminjati svoje politike nevtralnosti, za katero se je odločila v septembru lanskega leta in ki predstavlja soglasno voljo irskega naroda. Irska je odločena ohraniti in braniti svojo nevtralnost v vsakem primeru.

Dublin, 5. jul. z. Irski obrambni minister je dopisniku Exchange Telegrapha, potrdil, da so vse irske luke zaradi grozeče nevarnosti pod vojaško kontrolo. S tem je vsa plošča pod vojaškim nadzorom in vojaške oblasti imajo pravico preiskati vsak parnik, ki bi se hotel ustaviti v kaki irski luki. Civilni letalski promet je prepovedan, vse obalne straže pa so povečane.

Belfast, 5. jul. s. (Reuter). Severnoirska vlada je izdala izredne varnostne ukrepe. Iz Belfasta bodo evakuirani takoj vsi otroci. Odrejeno je, da odslej v Ulstru ne smejo zvoniti več zvonovi, razen v primeru sovražnega napada. Prepovedani so javni sprejemi.

Dublin, 5. jul. AA. (DNB). V irski javnosti so vesti o nameri Anglije, da vzame Irsko pod svojo zaščito in da Irska pristanišča zasede angleška vojska, povzročile veliko vznemirjenje. Zlasti pa se boje, da bi iz Belfasta prišle angleške čete, ki bi potem od severa zasedle vso Irsko. V irskih nacionalističnih krogih mislijo, da v Ulstru razpravljajo o starih načrtih o ponovni pripojitvi irskega otoka Angliji pod vodstvom Belfasta, ker se ve, da uživa vsobodna država Irska zelo malo simpatij v Belfastu.

Ali je možna nagla sprememba sedanjega mednarodnega položaja?

V trenutku, ko se pričakuje nemško italijanski napad na Anglijo, se širijo iz Amerike vesti o mirovnem posredovanju — V Washingtonu govore celo o nekaterih podrobnostih angleškega načrta

Washington, 5. julija e. V tukajšnjih diplomatskih krogih je izzvala ogromno senzacijo brzojavka, na podlagi katere je angleška vlada izdelala načrt za ustavitve sovražnosti z Nemčijo in Italijo. Kakor se izve, je angleška vlada predložila ta načrt ameriški vladi, in prosila, da posreduje med Londonom na eni ter Rimom in Berlinom na drugi strani.

Na uradnem mestu te vesti ne potrjujejo, prav tako je ne potrjuje angleški veleposlanik v Washingtonu. V dobro poučenih krogih pa trdovratno zatrjujejo, da je angleška vlada napravila ta korak že tedaj, ko se je v Washingtonu prvič raznesla vest o možnosti pogajanj med Anglijo ter Nemčijo in Italijo.

V Washingtonu doznajajo tudi neke podrobnosti tega načrta. Nemčija in Italija naj bi po diplomatski poti dobili kolonialne koncesije. Nemčiji bi se vrnil predvojne kolonije. Po angleškem predlogu bi se nato sklepalo glede sporazume razdelitve francoskih, nizozemskih in belgijskih kolonij. Zaradi stališča Zedinjenih držav in posebnih angleških interesov na Daljnem vzhodu bi pa vprašanje Nizozemske Indije ne bilo predmet pogajanj. To vprašanje naj bi se pozneje rešilo na skupni konferenci. Nizozemska, Belgija in Norveška bi dobile svojo samostojnost. Nemčiji bi se priznala nadvlada na evropskem kontinentu, iz katerega bi se Anglija politično in gospodarsko popolnoma umaknila. V Sredozemskem morju bi se napravilo neke vrste sogosposstvo. Italija bi dobila nove kolonije v Afriki. O Poljski, Češkoslovaški in Avstriji se v tem načrtu ne govori. Vprašanje Daljnega vzhoda naj bi bilo predmet posebnih pogajanj med Japonsko, Zedinjenimi državami in Anglijo.

Odgovor ameriške vlade Londonu na ta načrt ni znan. Diplomatski krogi trdijo, da je to poskusni balon Anglije, ki želi rešiti svoje ozemlje pred posledicami direktne italijanskega in nemškega napada. V krogih, ki so v zvezi z nemškimi poslaništvom v Washingtonu, se ta vest ne demantira, niti ne potrjuje. Poudarjajo pa, da se Nemčija ne bo ustavila na pol poti, temveč bo nadaljevala totalno borbo proti angleškemu imperiju.

Rimske informacije

Rim, 5. julija p. Čeprav se mnogo govori o napadu na Anglijo, je zanimivo, da so se razširile v Rimu vesti o novem posredovanju za sklenitev premirja z Anglijo. Po teh vestih je napravil angleški poslanik v

Madridu korake pri generalu Francu, na drugi strani pa je angleški poslanik v Vatikanu naprosil papeža za posredovanje, da bi se sovražnosti čim prej ustavile in pričela pogajanja za premirje. Naravno, da teh vesti ni mogoče kontrolirati, vendar pa prihajajo iz zelo resnih virov.

V rimskih merodajnih krogih ne izključujejo možnosti ustavitve sovražnosti, pri čemer poudarjajo, da je bila z angleške strani tudi že za časa sedanjega vojne ponovno naglašena pripravljenost po novi razdelitvi kolonij, odnosno surovin ter sporazume ureditve svetovnega gospodarstva.

Berlinski demanti

Berlin, 5. julija p. Odločilni nemški krogi izjavljajo, da so netočne vesti United Pressa, da bi bili nemški agenti preko privatnih angleških osebnosti predlagali premirje. V nemških političnih krogih izjavljajo, da so take vesti vsekakor izraz želje angleških poslovnih krogov, da bi se sedanja vojna čim prej končala.

Ti glasovi ne kažejo možnosti premirja

Berlin, 5. jul. AA. (DNB). »Berliner Börsen Zeitung« objavila članek, v katerem pravi, da se želi Anglija v pričakovanju popolnega nemškega napada na angleške otoke prepričati o vojaških sposobnostih Velike Britanije. List pravi, da so se te sposobnosti do zdaj v glavnem pokazale pri izkoriščanju drugih narodov. Velika Britanija je pripisovala največjo važnost diplomatski akciji ter svoji mornarici. Toda Anglija je tudi v tem pogledu že začela izgubljati prestiž in njene pozicije postajajo vedno slabše. Anglija se bo morala sama boriti, ker ne more več računati na to, da bi se okoristila z drugimi narodi.

Milan, 5. jul. AA. (Stefani). »Popolo d'Italia« prinaša v današnji številki članek, v katerem naglašajo, da angleški državni sami zatrjujejo, da je Velika Britanija ostala sama pri obrambi evropske civilizacije. List ironično dodaja, da ves svet »soglašajo«, da je Anglija stopila v vojno samo zato, da brani civilizacijo. Leta 1914 je Anglija stopila v vojno iz zelo plemenitih nagibov in ciljev, kakor to izhaja iz angleških uradnih sporočil. Žrtvovala se je samo za pravico in ni hotela vzeti niti hektarja tujega ozemlja. Navzlic temu je v Versaillesu ostalo v angleških rokah več zanimivejših kolonij. »Popolo d'Italia« pravi, da bi v absurdnem primeru angleške zmage diktirala Anglija v

imeni civilizacije mir, potem bi napravila iz ekvatorja vrh, s katero bi dušila ves svet, in ta vrh bi dobila ime »vrh civilizacije«. Kakor se pa sedaj zdi, bo ravno Anglija ta, ki ji grozi zaдушitev.

Akcija organizacij državnih uslužbencev

Da bi se obranila skupna akcija organizacij državnih uslužbencev, je bil 2. julija t. l. ustanovljen »Centralni odbor organizacij državnih uslužbencev« z nalogo:

1. da skrbi za izboljšanje ekonomske in pravne položaja državnih uslužbencev; 2. da obravi vse potrebne priznave za ustanovitev Zveze organizacij državnih uslužbencev.

Podpisane organizacije pozivajo vse organizacije državnih uslužbencev, ki soglašajo z nalogo in načinom delovanja ustanovitve tega odbora, da po predpisanih pravilih pristopijo k akciji. Hkrati obveščajo vse organizacije, da so ustanovitelji navedenega odbora storiili to, kar nimajo nobene zveze z dosedanjim Akcijskim odborom. Vse dopise je treba poslati na naslov: Centralni odbor organizacij državnih uslužbencev, Beograd, Kralja Miljutina 68.

Iz predsedništva Centralnega odbora organizacij državnih uslužbencev, 2. julija 1940.

Za predsedništvo: zastopnik Združenja sodnikov Dražica Veseli, sodnik zastopnik Jugoslovenskega profesorjskega društva D. A. Petrović, profesor, in zastopnik Jugoslovenskega učiteljskega združenja Iv. Dimnik.

Kongres poštne uradnikov v Nišu

Dne 21., 22. in 23. t. m. bo v Narodnem gledališču v Nišu kongres Združenja uradnikov ptt. stroke kraljevine Jugoslavije. Kongresa se bodo udeležili delegati iz vseh krajev naše države. Slovenski, hrvaški in srbski poštne uradniki so tesno med seboj povezani. Že pred leti so uvedli v svoji organizaciji decentralizacijo, letos pa jo bodo reorganizirali, kakor zahtevajo spremenjene politične razmere. Hrvatski poštne uradniki bodo ustanovili svojo avtonomno organizacijo, ki bo sodelovala z združenjem.

Poštne uradniki so že več let opozarjali merodajne faktorje in javnost po svoji organizaciji na nezadovoljivo stanje poštne stroke in p. t. t. osebja. To njihovo konstruktivno delo ni ostalo brezuspešno. V zadnjih mesecih je bilo zadovoljeno nekaterim zahtevam, zlasti s pomožljivostjo osebja in s številnim napredovanjem. Sprejeta je bila nova uredba o organizaciji ministrstva za pošto, ki pa vsebuje nekaj trdov za osebje. Pripravljajo se številni novi pravilniki.

Kongres v Nišu bo prikazal sedanje stanje v stroki in njene potrebe. Položaj zlasti v Sloveniji še dolgo ni zadovoljiv. Primanjkuje še vedno primernih zgradb za nekatere pošte. Zlasti nevdružno je stanje v Ljubljani, kjer sta zgradbi glavne pošte in kolodvorske pošte pretesni, kolodvorska pošta pa je poleg tega še neprimerna glede na službene potrebe in neudruga. Potrebno bi bilo, da se dvigne glavna pošta za eno nadstropje in zgradi nova kolodvorska pošta. Izdelan je bil že načrt za povečanje glavne pošte za eno nadstropje, toda ministrstvo je to rešitev zavrnilo. Tudi zgraditev nove kolodvorske pošte bo brezdomno zadelo na velike ovire, ker vprašanje glavnega kolodvora še ni rešeno in tudi v doglednem času ne bo in ker bo v sedanjih negotovih časih težko dobiti sredstva za zgraditev nove velike pošte. Poštno poslovanje v prestolnici Slovenije je posebno močno ovirano zaradi nesodobnih poštne poslopj, ki so bila primerna v času pred prvo svetovno vojno. Frtilo je že tako daleč, da se namerjajo posamezne poštne ustanove v Ljubljani, ki se bile doslej v državnih zgradbah, po privatnih hišah. Delegati iz Slovenije bodo morali na kongresu načeti poleg drugih tudi to vprašanje.

Iz Zagorja

— Ali dobimo nov vodovod? Vedno pomnjanje vode ter razne nevarnosti vodovoda iz Kotreže, kar vse je najbrže v zvezi z jamekimi deli v tem področju. Je napotilo občinsko upravo, da je poverila vodovodnemu mojstru g. Joži Turku, naj začne raziskavati izvir v Ribniku za Kisovcem in v Strahovljah zaradi priključitve v obstoječi vodovodni sistem. Trenutno kaže delo na omenjenem terenu, da je izvir v Ribniku po površni cenitvi trilateral izdatnejši kakor oni v Kotreže. Ribnik dobiava 10 do 15 litrov vode na sekundo, dočim Kotreže samo 4.85 litra, izvir v oddaljenjših Strahovljah pa tudi ne več kakor 7.5 litra na sekundo. Menda obstoji načrt, da bi izvir v Ribniku priključili tako, da bi zgradili še en zbiralnik, s čimer bi prišla Lokve in Kisovec do svojega vodovoda. Zagorja bi bilo pomagalo in bi vodovodna kriza dokončno poenotila. Rudnik sam porabi za svoj obrat v tem delu revirja precej vode, navezan pa je na naravne studence istočasno s prebivalstvom. Razvoj rudnika vsebuje sam po sebi vedno nevarnost usihanja studenev, kakršni so pri Robavu, Jelševarjuva rupe pri Kukavcu ali pa Erjavčev studenev v Dolenji vasi, ki je zaradi novega tova iz Podstrane v nevarnosti, da usahne. Z novim vodovodom bi vse te nevarnosti preskrbe z vodo menda enkrat za vselej odpravile. Da z iztvrom v Kotreže res ni nekaj v redu, kaže meritev prilika, ki je kljub deževnemu vremenu nenavadno majhen in se podzemni studenev bog ve kje izgublja v globine. Česar zadnja štiri leta ni bilo opaziti. Pred kratkim si je oba nova v pošte prihajajoča izvira ogledal balnovinski inženjer g. Kotlošek ter se o Ribniku zelo poveljno izrazil. Trenutno povzroča nekaj pomislekov kalitev izvira, ki pa ima svoj vzrok v potresu l. 1895, ko se je v notranjosti skalnega izvira velika skalna klada preklala in nagubala tako, da vhlajajo v čisto izvira hudourni vode. Delavca kopljeta zdaj mimo tega razpoka do samega jedra izvira in je gotovo, da bo kaljenje slej ko prej prenehalo. Stroški za tako preureditev zagorskega vodovoda bi znašali okroglo milijon dinarjev, ki pa jih upa dobiti občinska uprava na posodo pri TPD, ki je sama v največji meri zainteresirana ter najbrže ne bo delala večjih ovir. Nekaj dokončne črne se ni mogoče napovedati, toda problem vodovoda je pač treba rešiti v najkrajšem času.

Žale bodo v ponedeljek že služile svojemu namenu

Kakšen je začasni dom mrtvih „Žale“, ki ga bodo v nedeljo slovesno izročili v uporabo

Ljubljana, 5. julija. Dolga leta so v Ljubljani raspravljali ter odločali, kakšna naj bo skoraj neopredeljena potrebna komunalna naprava v tako velikem kraju, kakršen je Ljubljana — po zdravstvenih načelih urejena mrtvašnica ali »mrtvaška veža«. Velika, moderno urejena mrtvašnica v neposredni bližini pokopališča je potrebna v vsakem večjem mestu iz sanitarnih razlogov; ne le zato, če hočejo odpraviti pogrebe v prometnih ulicah, temveč zlasti zaradi tega, da ni treba več mrtličev izstavljeni v predpisanim času v stanovanjih. Že sam pietetni čut narekuje ureditev pokopavanja mrtvih, ne le v skladu z zdravstvenimi zahtevami, temveč tudi z estetskimi načeli. Zato je bilo pač samo po sebi umerno, da bo tudi Ljubljana prej ali slej dobila primerno mrtvašnico. Ob tej priliki se ne spuščamo v zgodovino nastanka naših žal pri Sv. Križu. V začetku so raspravljali o drugačnih načrtih, o veliki mrtvašnici z veliko skupno dvorano za izstavljanje mrtvih. Dvorana bi bila opremljena z modernimi hladilnimi napravami ter vsemi potrebnimi tehničnimi pripomočki, toda za ta načrt se niso odločili in naposled je bil izbran prof. Plečnikov projekt žal, ki je zdaj v celoti urešen.

V kratkem časopisnem članku ni mogoče opisati dovolj temeljito vsega kompleksa poslopj z njihovimi značilnimi arhitekturnimi, ki že od daleč izdaja arhitekta Plečnika. Ne gre tu za oceno celotne arhitektonske ustvaritve kakor ne posameznih umetnin v tem okviru; reči hočemo samo, da je pri žalah poudarjena predvsem estetska stran v vsej ureditvi. Namen te arhitekture je, da bi vplivala povzročujoče in budila spričo veličastja smrti vzvišene misli, toda kljub vsej svoji resnobi napravilo žale na marsikoga vtis sproščenosti, najbrže, ker prevladuje bela, vesela barva. Poslopja sama po sebi so le del celote; ko bodo dobili tudi parki končno obliko, se bo šele nudila prava slika. Nekaterim se zde žale podobne s svojim mogočnim portalom in portalnim poslopjem modernim krenatorijem, vendar je to najbrže le videz, medtem ko lahko mirno trdimo, da imajo nekaj svojega na sebi. Lahko bi rekli, da je to dvorec mrtvih s svojimi številnimi kapelicami in mogočnim sprejemnim, vhodnim poslopjem. Ko vstopiš v visokim portalnim stebrovjem na vrh mrtvih, imaš občutek, da si se umaknil resničnosti ter da stopaš po sledi arhitektove fantazije, ki je skušala v teh objektih premagati kontrast med minljivostjo in večnostjo. Res, vsaka kapelica je drugačna, a vendar so si v nečem podobne. Sicer pa Plečnik ne more nikdar zatajiti samega sebe.

Park mrtvih se deli v glavnem v tri dele: Pri vzhodu se prostor odpira na levo in desno ob portalnem poslopju in vzdolž dveh vrst kapel, v osi vhoda pa stoji približno sredi celotnega prostora večje, visoko poslopje, lahko bi ga imenovali cerkev, tako je veliko. To je molilnica. Pred molilnico je visok baldahin z visokimi kamnitimi stebri in lepimi kapiteli, ki nosijo valovito stropo, nekoliko podobno velikemu latniku ali pergolam. Pod baldahinom je vzvišen govorniški oder, vse iz umetnega kamna, tik ob podstavku za krsto.

Kapelice bodo nosile imena svetnikov, predvsem patronov ljubljanskih župnij. Prva kapela na levi bo posvečena sv. Petru, prva na desni pa sv. Krištofu. Druga kapela na desni je dvojna, to se pravi, da ima dva prostora in dva posebna vhoda; to sta kapeli sv. Jakoba in Marijinega ožnanjenja. Tretja na levi je kapela sv. Janeza Krstnika in četrta sv. Anacija. Ta kapela je posebno zanimiva, ker ima obliko gomile in je obložena s travno rušo. Svetloba prihaja vanjo skozi malo kupolo. Druga kapela na desni nosi ime sv. Miklavža. Tretja je dvojna: sv. Andreja in Frančiška Asiškega. Četrta dvojna na desni bo

posvečena sv. Antona Padovanskemu in sv. Jožefu, peta, prav tako dvojna, sv. Juriju in sv. Cirilu in Metodu. Zadnja na desni bo nosila ime Adama in Eve. Namenjena bo baje nekatočanom. Arhitektonski detajli vseh teh kapel so zelo zanimivi; pri nekaterih je same strehe, pri drugih vrata, pri tretjih pa zopet okna, venci, stebri, oboki itd.

V arhitektonskem pogledu je pa morda najzanimivejša gospodarsko poslopje z uporabo neometanega gradiva na pročeljih in s slikami slovanskih svetnikov ob strošnem vencu. Že te same slike zaslugijo posebno pozornost, ne le kot umetnine, temveč tudi po tehnični izvedbi; to so freske, kombinirane z grafitom, kar je najbrž prvi način slikanja te vrste v Ljubljani. Slikal jih je akademski slikar Slavko Pengov. Še eno zanimivo fresko opazimo na kapeli Marijinega ožnanjenja, delo istega slikarja. Umetnina, ki jo je treba še posebej omeniti, sta kipa na vrhu portala, delo akad. kiparja Borisa Kalina.

Velika molilnica bo budila pozornost po številnih freskah, ki še niso gotove, in po velikem oltarju iz polirane temnega apnenca (Lesno brdo). Že samo to kamnoseno delo je vredno težkih trudačkov. — V molilnici in kapelah še ni lestencev, ki bodo še posebno povzročili značaj prostorov.

V parku stoji številni svetilniki, kandelabri iz umetnega kamna. Razen tega je še nekaj znamenj, tudi iz umetnega kamna. Znamenja še niso okrašena s skulpturami.

Vsa dela so že tako daleč končana, da bodo žale v ponedeljek že lahko služile svojemu namenu. Zato se bo tja preselili tudi Mestni pogrebni zavod (telefonska številka ostane nespremenjena). Upravni prostori so v desnem krilu portalnega poslopja, kjer je tudi stanovanje za hišnika in prtičilo, v prvem nadstropju pa je skladišče za krste. V levem krilu portalnega poslopja je dvorana za okrasne rastline, v kleti hladilnica za trupla, ki so namenjena za secranje nad tem prostorom pa je prostorna sedirna dvorana, opremljena v resnici moderno s porcelanasto sedirno mizo.

Ljudje se najbolj zanemajo, kakšna je notranjost kapel. V začetku je marsikdo razočaran, ko zagleda v svetlem, pobelem prostoru z lesenim stropom le nizke kamniten podstavek za krsto. Podstavek ima na sredi vzdolžno odprtino, ki jo bodo po potrebi napolnili z ledom. Pozitni bodo prostore lahko gledi z elektriko.

Razumljivo je, da bodo celotni stroški precej visoki; znašali bodo nad 4 milijone dinarjev.

Pričakovati je treba, da se bodo meščani najrajši posluževali žal za izstavljanje svojih mrtvih svojcev in za pogrebe od tam kakor iz mesta, že zaradi tega, ker bodo pogrebni stroški z žal za 10% nižji od dosedanjih cen. Posebej je pa treba opozoriti, da bodo od ponedeljka pogrebni stroški iz mesta za 20% dražji. Pogrebni zavod upravičuje to podražitev z velikimi režijskimi stroški; če bi ne bilo več pogrebov iz mesta, bi zavod ne potreboval vzvoznega parka in konj ter bi se posluževal le motornih vozil (avtofurgon). — Pred pogrebom z žal bodo krsto položili na podstavek pod baldahin pred molilnico, kjer bo pogrebni obred. Od tam bo pogreb skozi glavni vhod. Prvotno so računali, da bodo pogrebe usmerjali skozi izhod ob gospodarskem poslopju.

Pričakujejo, da bo v nedeljo velika udeležba pri slovesnostih na žalah. Zato bo uveden enomerni vozovni promet k žalam po šmartinski cesti do vhoda, kjer bodo gosti izstopali, potem pa ob žalah po Jaršenski cesti do izhoda in od tam ob pokopališču in tramvajski progi do Villharjeve ceste. — Žale bodo zvečer razsvetljene s številnimi žarometi od vseh strani.

Iz Celja

— Iz vojaške službe. Polkovnik g. Libbert Defar, poveljnik 39. pp. v Celju, je v istem svojstvu premeščen v Karlovac. Za poveljnika 39. pp. je imenovan polkovnik g. Tomašević, doslej polkovni poveljnik v Karlovcu.

— 80letnik obstoja praznuje danes Družba sv. Mohorja v Celju.

— Požar. Pred dnevi se je v Bukovju pri Silivnici zaradi polkvarjenega dimnika vnela streha na hiši posestnika Guzeja. Požar je uničil vso hišo. Gasilec je uspešno rešiti gospodarsko poslovanje in svinjak.

— Mrtev v cestnem jarku. V ponedeljek so našli v cestnem jarku v Kostivnici pri Kalobitru truplo 65letnega upokojenega rudarja Franca Polaka iz Misovnice pri Grižah. Polak je odšel pred dnevi z doma, da bi obiskal neke sorodnike v Jurklostru. Ali je umrl naravne smrti ali zaradi pomanjkanja hrane ali pa celo zločina, še ni ugotovljeno.

— Zaradi čiščenja uradnih prostorov meškega poglavarstva bo mestni urad v ponedeljek 15. in torek 16. t. m. zaprt. Stranke, ki so povabile za omenjena dneva k mestnemu poglavarstvu, naj se zgledajo v sredo 17. t. m. ob navednih uradnih urah.

— Zaščiti urad mestnega poglavarstva bo v kratkem razdelil med prebivalstvo poljudno pisano brošuro »Letalski napad... varujmo se!«. Ker so iz navedene brošure razvidna vsa navodila za zaščito pred zračnimi napadi, kakor oprema za klonišč, zavarovanje stanovanjskih objektov proti požaru, organizacija hišne zaščite itd., je nujno potrebno, da ima to brošuro vsaka družina. Brošuro bodo razdeljevali inkasanti mestne elektrarne proti plačilu 1 din pri kaštranju računov za električni tok.

— Napad in nesreča. V torek sta dva neznanca v Laškem napadla 42letnega dinarja Ivana Cepusa na njegovem domu in ga hudo poškodovala po vsem telesu. V Lokih pri Zidanem mostu je padel 73letni Jakob Horjak pri delu s kozolet in dobil težke notranje poškodbe. Oba poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

— Sreški odbor društva Rdečega križa v Celju vabi vse one gosode, ki so dovršili samarijanski ali bolničarski tečaj v Celju od leta 1934. do marca 1940. in se doslej niso javili zaradi podatkov mestnemu fizikatu, da se tam čimprej zdelajo ob uradnih urah.

Sokolski izlet. Sokolsko društvo Celje-latika priredi v nedeljo 7. t. m. izlet

iz Laško in k Sv. Joderti ter preko Dola v Hrastnik. Odhod iz Celja ob 6.58, povratek iz Hrastnika ob 19.31. Izlet je obvezen za telovadbe članstvo in naraščali, želja pa je, da se izleta v čim večjem številu udeležijo tudi ostalo članstvo, da se naši medsebojni stiki v današnjih časih še bolj poglobijo. Vsi člani članice in naraščali se lahko poslužijo skupne objave, da kupijo v Celju celo vozovnico do Hrastnika, ki velja tudi za povratek in ki stane 12 din. Ti naj pridejo v soboto 6. t. m. ob 19. v telovadnico zaradi vpisa v objavo. V zvezi z objavo morajo imeti veljavno člansko legitimacijo. Komur ni do potovanja skupno objavo, naj potuje z nevanja s skupno objavo, ki stane do Hrastnika deljsko povratnico, ki stane do Hrastnika 15 din. Bratje in sestre naj pridejo pravčasno na kolodvor, da ne bo tike pred odhodom prevelike gneče. Pričakuemo, da se nam bodo v Laškem priključili tudi bratje in sestre iz Laškega in nato še od Sv. Joderti in Dola, da bo naš razstarek v Sokolskem domu v Hrastniku razdiban in veselejši. Zdravo!

Silno neurje v radovljiškem okraju

Radovljica, 4. julija. Vreme se nikakor ne more ustaliti. Včeraj popoldne so se začeli zgrižnati nad radovljiško kotlino temni oblaki, okrog 16.30 pa so začele padati prve, kakor lesniki debele kaplje, naker se je vilo, kakor da bi odprli zgoraj vse zatvornice. Med silno ploho je neprestano udarjala strela. Zamolklo grmenje je odmevalo od vseh strani. Šele po dobri uri hudega neurja se je ozračje nekoliko pomirilo, medtem pa so že prišle prve vesti o divljanju strela. V banovinskem kamnolomu pri Kamni gorici je strela udarila v kompresor. Dva delavca, ki sta bila v bližini stroja, sta nezavestno obžala. Ostali delavci z inženjerjem so prihiteli prizadetima na pomoč in ju z umetnim dihanjem spravili k življenju. Do večje neureje pa je prišlo v Vašah, kjer je strela ubila neko žensko.

KOPALNA OBLEKA 1940

— Možeček, ali imaš pri sebi mojo ročno torbico? — Da, zakaj jo pa potrebuješ? — Prinesi mi jo, ker imam v nji svojo kopalno obleko.

»MLADA SRCA«

Danes ob 16. in 21. uri.

DANES ZADNJKRAT!

Vesela zgodba družine, ki je hotela imenitno živeti na tuj račun. V gl. vl.: Douglas Fairbanks mlajši in Janet Gaynor

PREDSTAVE ob 16. in 21. uri.

KINO MOSTE

Danes ob 17.30 in 20.30 uri senzacionalni spored dveh veličin: JOSEFINA BAKER v pikantnem erotičnem vefilmu luksuznega koncepta: **Sestra ali ljubica** Partner: JEAN GABIN

Raj mladosti Ginger Rogers, Douglas Fairbanks jun.

DNEVNE VESTI

Finančni minister o ukrepih fiskalne in monetarne značilnosti. Finančni minister dr. Štetič je podal novinarjem izjavo glede na alarmantne vesti o pripravi za neke drastične ukrepe fiskalnega in monetarnega značilnosti. Minister je izjavil, da so vse te govorice brez osnove. Širijo jih elementi, ki žele za vsako ceno izvesti zmedo ter paralizirati vladne napore za izboljšanje gospodarskih razmer. Nikakor ne nameravajo izdati nikakih ukrepov, ki bi škodovali naši valuti in izvažali nered na denarnem tržišču. Nasprotno pa vlada proučuje vse možnosti, kako bi čim bolj uredila naše denarno in kreditno tržnico.

Ustanovitev Juosl-nemške gospodarske zbornice za banovino Hrvaško. V Zagrebu se pripravljajo na ustanovitev Jugoslovnsko-nemške gospodarske zbornice, katere teritorij bi obsegal banovino Hrvaško. V zvezi s tem so se mudili te dni v Zagrebu zastopniki nemških gospodarskih ustanov in navezali stike z našimi pristojnimi činitelji. Sklicanih je bilo nekaj konferenc z zastopniki hrvaškega gospodarstva. Iz Zagreba poročajo, da so zbornica kmalu ustanovljena. Z njo bodo dobili hrvaški gospodarstveniki neposredno zvezo z gospodarskimi ustanovami v Nemčiji. Zda se dobivali informacije preko Jugoslovnsko-nemške gospodarske zbornice v Beogradu. Prvotno so nameravali ustanoviti v Zagrebu samo nekakšno podružnico beograjske zbornice.

Zadnje cenitve o letošnji naši žetvi. Prihodnje tedne se bo začela žetev pšenice in rži, med tem ko je žetev žanjeno. Po zadnji cenitvi bo letošnja žetev znatno slabša kakor lanska. Ugotovljeno je bilo, da so povodni uničili okrog 150.000 ha polj zasejanih s pšenico. Skupno je bilo posejane pšenice na površini okrog 30.000 hektarov. Med tem ko je bilo lani pridelano na oral okrog 6 q pšenice, je bo letos samo 5 kvintalov.

Priprava kupuje oljno repico po zvišanih cenah. Za letošnji pridelek oljne repice je s posebno uredbo določena cena. Pridelovalci jo bodo prodajali po 322,5 do 336,25 din franko vagon ali rečni vlačilec. Toda priprajo je v sporazumu s tovararni olja sklenili, da bo odkupoval oljno repico po znatno višji cenah, in sicer po 370 din za 100 kg blaga od pridelovalcev in po 383,75 din od trgovcev.

Opozorilo izvoznikom prašičev. Ravnanje s prašiči za zunanjo trgovino opozarja vse izvoznike živin v Nemčijo, da bodo prejemali dovoljenje samo za izvoz po 45 živali. Razen tega bo morala znanstveni delalci naloženim opremljenih svinj najmanj 160 kg.

Zahteve združenih gošpodarskih organizacij srednjih stanov. Zastopniki Zveze hrvaških hišnih posestnikov, Zveze dolžnikov srednjega stanu, Zveze hrvaških gostilničarjev pripravljajo kot člani akcijskega odbora za zaščito srednjega stanu posebno akcijo. Skupno zahtevajo pri vseh reševanjih gospodarskih vprašanj in naj jih vselej konsultirajo pred izdajo pomembnejših ukrepov. Sklicujejo se na to, da so oni pravi zastopniki narodnega gospodarstva in ne veliki kapitalisti.

V banovini Hrvaški samo dva brezmesna dneva. Ministrska uredba o uvedbi treh brezmesnih dni na teden ne velja za banovino Hrvaško. Na Hrvaškem sta brezmesna dneva torek in petek. V veljavni bodo ostali dosedajni predpisi, tako da bodo imeli na Hrvaškem samo dva brezmesna dneva.

Predlog za razpis posojila 100.000.000 dinarjev v Zagrebu. Zadnje čase nameštene in delavske organizacije v Zagrebu vodijo živahno akcijo za zidanje delavskih nameštenskih stanovanjskih hiš. V ta namen so predlagali, naj bi občina razpisala prisilno posojilo v ta namen. Lahko bi ga razpisala v višini okrog 100 milijonov dinarjev glede na dohodke mestnega prebivalstva. Od te vsote bi lahko porabili polovico za odplačilo občinskih dolgov pri Mestni hranilnici, drugo polovico bi pa porabili za nove stanovanjske hiše. Sezidali bi okrog 1000 malih hišgenskih domov, ki bi veljali po 50.000 din. Posojila bi ne bilo treba podpisati le hišnim lastnikom novjših hiš. Sicer bi ga pa morali vsi. Meščani, ki nimajo razpoložljive gotovine, pa imajo dragocenosti, naj bi jih deponirali pri Mestni hranilnici.

V Bosni zapadel sneg. Zaradi dolgotrajnega deževja je postalo v srednji Bosni zelo hladno. V mestih so začeli ljudje nositi celo zimsko obleko. V uradih so morali začeti zopet kuriti. Na planini Vranici pri Travniku je pa te dni dvakrat snežilo, vendar sneg ni delj časa obelazil.

Banaska uprava banovine Hrvaške bo izdala uredbo o ceni kuriva. Uredba bo izšla že danes. V uredbi bo predpisano, da bo moralo vsako podjetje, ki prodaja kurivo, rezervirati polovico drv za potrebe banovine Hrvaške, le drugo polovico bo lahko svobodno prodajalo.

Slavni kipar Meštrovič daroval svoj atelje zagrebškim likovnim umetnikom. V Zagrebu deluje že 20 let društvo za zidanje ateljev likovnim umetnikom. Društvo pa nima denarja, da bi lahko izpolnilo svojo nalogo. Zda je društvo dobilo od kiparja Ivana Meštroviča veliki atelje na Josipovcu. Atelje bo dobro služil revnim likovnim umetnikom, ki nimajo svojih ateljev.

Promet v naših pristaniščih. Po poročilu trgovske in industrijske zbornice v Splitu, izdanem te dni, je bil promet v naših pristaniščih aprila znatno manjši, kakor lani istega meseca. Skupno so odplule aprila iz naših pristanišč 7604 ladje v tonazi 1.282.326 ton, lani istega meseca pa 8536 ladje v tonazi 1.762.754. Na prvem mestu po prometu je bila splitska luka, na drugem Dubrovnik, na tretjem Šibenik, Sušak pa šele na četrtem mestu.

Sneženje kulturnih filmov v Dalmaciji. Trgovinski oddelek banske uprave v Zagrebu je sklenil izdelati nekaj kulturnih

filmov, ki bi služili tujsko prometni propagandi. Filmi bodo najvažnejši letoviški kraji. Najprej bodo posneli dva filma. V prvem filmu bodo prikazani Split z okolico, Makarska, Korčula in Hvar. V drugem pa bo Dubrovnik z okolico. Izdelava teh filmov je poverjena zagrebški filmski produktivni zadrugi »Zora film«. V zvezi s tem je že odpotoval v Split filmski operater z režiserjem iz Zagreba. Včeraj so se deli že lotili.

Še vedno stavlja prometnega osebja na progi Prijedor-Jajce. Stavka prometnega osebja na progi Prijedor-Knin-Drvar-Jajce se je začela že 26. junija in še vedno ni končana. Prometno osebje, strojevodje, kurjači itd. so zahtevali od direktorice lesnega industrijskega podjetja šipada stalne mesečne plače. Podjetje na njihove zahteve ni pristalo. Danes so se začela ponovno pogajanja in Drvarju med zastopniki delavstva in podjetjem.

Začet se je živahnejši ribolov na Jadranu. Letošnji ribolov tako zvanih modrih rib na Jadranu je bil doslej zelo slab. Šele te dni se je začel nekoliko živahnejši ribolov v tako zvanem drugem mrazu s pomočjo sveč. Že prve noči so ribiči nalovili nad 3 vagonne sardel. Samo ribiči v Komizi so nalovili nad vagon sardel. Ribe so prodajali tovarnam za konzerviranje po 4 din kg. Pričakovati je treba, da bodo kmalu dobro založena s cenenimi morskimi ribami torej s sardelami tudi notranja tržišča.

Avtomobil padel v prepad. Pri Ora-hovici na tako zvanem Petrovem vrhu se je pripetila huda avtomobilska nesreča. Avtomobilski izvozeč Mikolčić je peljal trgovce Burgerja, Martina, Spitzerja in Kohna. Avtomobil se je zaletel ob cestni odbojki, kakor je strmoglavil v prepad 100 m globoko. Pod vozilom je obelazil mrtve trgovce Burger, trgovca Martinec in Kohn sta bila težje ranjena, Spitzer pa lažje.

122.000 dinarjev ukradenih iz vlaka. Na poti med Metkovićem in Mostarjem je izginila na skrivnostni način poštna denarna vreča iz ambulantne pošte Sarajeva. Mostar. Denar je bil poslan v Mostar. V Mostarju so ugotovili, da je denarna vreča med potjo izginila. Aretirali so nekaj uslužbencev mostarske pošte in dva spremeljavalca ambulantne pošte Sarajeva. Mostar.

Tatvina ročnega vozilca. Ivanu Tavčarju iz Zg. Zadobrove pri D. M. v Polju je neznan zlikovec odpeljal 400 din vreden ročni vozilec. Ukradeni vozilec je štirikolesen, rdeče pleskan, z zeleno pleskanimi lojtnicami.

Zasledovan vlomilec. Po Gorenjskem se klati že dalje časa vlomilec France Pegan, ki je doma iz Oviš v radoviškem okraju. Star je sicer šele 26 let, vendar ima za seboj že nebroj grehov. Te dni je vlomil v pension Jelovco v Kamni gorici, kjer je ukradel več steklenic žganja, nekaj jstevin in nekaj denarja. Že naslednjo noč je vlomil Pegan tudi v hišo posestnice Ivane Dežmanove v Lancovem in ji odnesel okrog 100 din, nekaj ženskega perila in zalogo jstevin. V družbi zasledovanega vlomilca je vedno tudi okrog 25letna neznanca, čedne postave in svetlih las.

Razne nesreče. V gozdu nad škofjo Loko se je večeraj ponesrečil 45letni delavec Andrej Rant. Podiral je drevo, ki ga je pokopalo pod seboj. Rant ima poleg drugih poškodb zlomljeno desno nogo. Vdova po železničarju Marija Strupljeva iz Medvode se je večeraj solnčila na bregu Sore, kjer je zaspala. Med spanjem je nenadoma zdrsnila po strmem bregu in obelazila spodaj s poškodovanimi rokami in nogami. Pri kopanju v Malem grabnu na Viču je večeraj ponesrečilo ženi trgovskega sodelavca Mari Ložarjevi. Padla je in si zlomila desno roko. Posestniki Katarni Pučanovi iz Vižmarji so se večeraj splašili konji. Padla je z voza in si zlomila desno roko.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, od časa do časa bo rahlo deževalo. Večeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je bila v Zagrebu 30, v Splitu 29, v Beogradu 28, v Ljubljani 27,5, v Sarajevu, Kumboru in Dubrovniku 27, v Mariboru in Rabu 25, na Visu 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 738,0, temperatura je znašala 16,3.

Iz Ljubljane

Iz Vse o »Glejnih« je nastav predavanja g. Josipa Štreklja drevi ob 20. v prostori gostilne pri Mraku na Rimske cesti, ki ga priredi vrtnarski odsek podružnice Sečjaškega in vrtnarskega društva v Ljubljani. Vstop prost vsakomur.

Šolska kuhinja. V. Vel. kraljevo Marje v Ljubljani javlja, da bo sprejemala samo do 15. julija prošnje za prehrano, ki morajo biti napisane na listovnici, ki se dobi v drž. šolski polikliniki v Ljubljani. Aškerčeva cesta. Prošnji se priložiti potrdilo o imovinskem stanju staršev dijačka, potrjeno od pristojne davčne uprave.

Smrt vnetega starokatoliškega borce. Včeraj jutraj je v splošni bolnišnici umrl g. Ludvik Sever, zvest pripadnik in vnet bоре narodne starokatoliške cerkve. Pogreb bo iz splošne bolnišnice v soboto ob 11. dopoldne. Ker pokojnik v Ljubljani nima dosti znancev, se vsi člani in simpatizerji narodne starokatoliške cerkve vabijo, da pokojnika izkažejo poslednjo čast.

Užalosteni vdovi in hčerki naše sožalje! — Iz Mlad, zadušnica za blagopokojnega Frana Betjela se bo brala v soboto 6. t. m. ob 7. jutraj v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Iz Rasji kopanje ukadjen. Ker ni bilo zadnje tri mesce v ljubljanski mestni občini nobenega primera pasje stekline, so uklenjene vse črčube, s katerimi je bil 30. marca razglašen pasji kontumak. Navzlic temu opozarjamo lastnike psov, naj pazijo na svoje pse posebno v poletni vročini ter naj jih vedno napajajo s svežo vodo. Vsak prebivalec pa je po zakonu dolžan, da vsak

sumljiv primer stekline takoj namani mestnemu tržnemu — veterinarakemu uradu na Krekovem trgu št. 10-I.

Ukradeni kolesi. Vincencu Stuparju je bil odpejal 1000 din vredno, svetlo-modro pleskano kolo znamke »Triumph« s kromiranimi obroči in opremljeno s dinamom svetilko in sicer izpred hiše št. 84 na Tyrševi cesti. — V Črni vasi je nekdo ukradel posestniku Edvardu Mezetu 500 din vredno, črno pleskano kolo, znamke »Styria«. — Izpred nekakega vinotoča v Janševi ulici je bil odpejal Josipu Pleštanjaku 800 din vredno kolo znamke »Baranija«. — Na Tyrševi cesti 82 je bilo odpejano Ivanu Zajcu 1700 din vredno, skoraj novo moško kolo, znamke »Torpedo«. — Makar Franciška je prijavila, da ji je bilo ukraden 1000 din vredno, črno pleskano žensko kolo, znamke »Elite« in sicer izpred kapelice pri Sv. Krištofu.

Boleznica

KOLEJAR
Danes: Petek, 5. julija: Ciril in Metod
DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: zaprt
Kino Sloga: Kdo je pameten
Kino Union: Mlada srca
Kino Moste: Sestra ali ljubica in Raj mladosti

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohnicec ded., Rimska cesta 31.

Uspelo kresovanje na Rožniku

Ob veliki udeležbi sokolstva, članstva CMD in drugega narodnega občinstva je bil sredi začetka pri cerkvi na Rožniku večji kres v počastitev prvih slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Čeprav je pričelo okoli pol 21. rosi, se je zbrala na rožniški planoti velika množica. Ko se je zmrzalo je članstvo Sokola in CMD začelo kres, ki je bil daleč viden. Pod nebo so švigale tudi rakete in pokale petarde. Sokolski pevski zbor je pod vodstvom br. Albinda Lajovca zapel najprej »Slovan na dan« in žel med občinstvom viharne ovacije, kakor tudi za naslednje pesmi Marinkovičev »Narodni zbor«. »Spomin na zimski večer«. »Morje Adrijansko«. Ob zaključku je vsa množica zapela slovansko himno »Hei Slovan« in sokolsko »Le naprej brez miru«, nakar se je v največjem redu mirno razšla. Istočasno kakor na Rožniku na je zagorel kres tudi na vrhu Krima, ki so ga zažigali člani viškega Sokola. Žal je dobil Krim »krapo« in smo kmalu izgubili pogled na krpiški kres. Odbor podružnice CMD in urava Sokola Vič se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so na katerikoli način v denariju ali v blagu pripomogli, da je prvo kresovanje viške CMD in Sokola tako lepo uspelo. Zdravilo!

Nov ravnatelj zagorskega rudnika

Zagorje, 4. julija
Pred mesecem smo objavili kratko vest, v kateri smo poudarili posebno dejstvo, da bo v početku julija prevzel vodstvo našega rudnika prvi Slovenec na tem mestu sloh. Višji inšpektor iz Trbovlj inž. g. Silvina Burger. Upajmo, da so končno minili časi zapostavljanja izvrstnih domačih moči, privezanih na zemljo, iz katere so izšle. Zato novega ravnatelja še posebno priščno pozdravljamo, želeč mu mnogo zadovoljstva in uspeha v naši sredini.

Novi ravnatelj spada med one naše rudarske strokovnjake, ki so vsa povojna leta z žilavo vztrajnostjo pospeševali razvoj našega rudarstva. Po rodu iz Kostanjevce je študiral v Gradcu in Pribramu, nakar ga vidimo kot mladega, komaj 25 let starega inženirja v trbovškem rudniku. Kot obratovodnik v Hrastniku, postal je rudniški inšpektor. L. 1936. pa rudniški višji inšpektor ter namestnik rudniškega ravnatelja Trbovlj. Komaj 41 let star, kar priča o njegovih vsestranskih in velikih sposobnostih. V službi stroj in nepristranski, je v zasebnem življenju veseleži demokrat, ljubeziv in prieten družabnik, sodelavec pri mnogih nacionalnih, kulturnih in dobrodelnih organizacijah, prav tako poštovan kakor njegova soproga ga. Kristina, odbojica, članica in podpornica mnogih, zlasti ženskih pokretov.

Iz Zagorja pa se poslavlja ter odhaja v Trbovlje g. Alojzij Kolka po tri in pol letnem bivanju in delovanju med nami. Vsa naša jeavnost ga bo ohranila v izredno prijetnem spominu zaradi njegovega socialno čutečega srca. Bil je nepristranski predstojnik, ves predan svetlemu poklicu, ob katerem pa je našel vedno dovolj razumevanja za društvene potrebe kraja, kateremu je v največji meri naklonil svojo raznolično pomoč tudi z dejanji. Pod njegovo upravo so bila izvršena velika dela pri Loškem rovu. Pomeben razvoj Loškega revirja smada v njegovo dobo, značilno se posebej po številnih hišarjah, ki so si jih postavili naši rudarji do dolini in njenim zaledjem. Tačas vidimo nastajati tudi novem nov rovdarstvo, veliko korito Kotredčice in razvoj električne železnice ter razširjenje rudniških armenic ter izpopolnitev raznih obratov. Od nas odhaja mož, ki ga je svojstvena vna dolina in gotovo se od nje težko poslavljamo. Želeč mu na novem, ugodnem mestu mnogo uspehov ter zadovoljstva.

Obisk v »salonu Kos«

Ljubljana, 28. junija
Marsikdo najbrže ne ve, da so v izločbenih oknih »Salona Kos« v pasazi stalne razstave likovnih del raznih naših priznanih umetnikov. Tih, brez hrupa se vrste razstave in prav to je krivo, da se za razstavišne mojstrovine niti ne zmenimo. Čisto slučajno me je zanesla noga danes v pasazo in kar ostrem sem, ko sem zagledal v dveh izločbenih oknih dela naših največjih mojstrov barv — R. Jakopiča in M. J. Obema so se še pridružili Rajko Slapenik, Franc Pavlovec, Koželj in kipar in medaljer Stanko Dremelj. R. Jakopič razstavlja dela iz l. 1898., 1904., 1907. in 1916. in sicer: Okolico škof-

je Loke, Stransko vas, Ljubljansko barje in Delavke na Mirju — vse same mojstrovine, na kakršne danes malokje naletiš.

Matijska Jara ima izvešenih troje oljnatih slik: »Orače«, »sonči« »Bled« in samevajoče »Topolec«.

Jama — ime samo jamci za dela, ki so visoko kvaliteta.

Rajko Slapenik se je priključil s krepko podanim »Bledom« in nekaj miniaturnimi. Franc Pavlovec — prepričevalni Pavlovec — pa z »Gameljnik« in »Vikramic«. Čudovito čist v barvah je kamniški rojak Koželj, ki razstavlja 2 akvarela in 6 oljnatih slik (omenim naj posebej: Javlovec, škuto in Martuljek).

Koželj je izrazit planinski slikar, ki pozna in ljubi goro in ki jo podaja z ljubeznijo.

Stanko Dremelj nima nič skupnega z navedenimi, saj ne razstavlja niti olj niti akvarelov, pač pa dve plaketi: »Legenda« in lik nesmrtnega dr. Franceta Prešerna. Oboje je izdelano v slovni kosti in prav zanimivo bi bilo slišati besedo o tej umetnosti iz ust mojstra samega.

Med tem ko sem se divil razstavljenim mojstrovinam, je prišel iz »Salona Kos« lastnik salona g. Kos, ki se je zadovoljno nasmešnil ter mi med drugim povedal: »Časi so čudni, prečudni. Kaj rad bi naši publik pokazal kaj več, saj imam že za to pripravljeno večjo dvorano, pa za enkrat ne tvegam tako drznega koraka, kakor hitro pa se bodo razmere malo uredile, bom skušal zadovoljiti najbolj razvajeno oko, najbolj razvajene okuse. Upajmo, da bo to skoraj, in tedaj vam bom nudil stalne razstave.«

Poučna razstava v Christofovem zavodu

Ljubljana, 5. julija
V Christofovem učnem zavodu na Dobrobranski cesti je bilo z večerajšnjim dnevom zaključeno šolsko leto. Za zaključek šolskega leta je ravnateljstvo 3. in 4. t. m. priredilo zanimivo razstavo modernega pisarniškega pohištva, računskih strojev in raznovrstnih pisarniških potrebščin, ki naj bi v glavnem služila za izpopolnitev strokovnega znanja zavodovih učencev in naj bi bila nekaj uvod v praktično delo absolventov tega priznanega trgovskega učilišča. Absolventom je bila na razstavi natančno prikazana uporaba vseh mogočih praktičnih in sodobnih pisarniških pripomočkov, prav zanimiv pa je bil tudi za druge posetnike ogled izredno praktičnega pisarniškega pohištva, ki je bilo izdelano v domači tovarni Remec in Co. v Duplici pri Kamniku. Pozornost je zbudila zlasti pisalna miza s pogrezljivim predalom za pisalni stroj, ki prav tako služi za prta kakor odprta. Izredno smiselno so porazdeljeni prostori tudi pri drugi tako zvani »šefovski« mizi, v kateri je prostora za vse, kar mora imeti naglo pri roki vodja velike trgovske in sploh poslovne pisarne. Morda na prvi pogled komplicirana pa vendar silno enostavna je uporaba različnih kartotek, razstavljenih na razstavi, še večjo praktično uporabo pa kažejo razni registrski sistemi.

S to razstavo se je Christofovo trgovsko učilišče, ki je dalo že cele generacije najboljših pisarniških moči v trgovskih obratih, vredno pridružio lepi tradiciji naših državnih šol, ki ob zaključku leta prirejajo slične razstave v okviru svojega delovanja.

Iz Litije

Kanalizacija Frtice. Sreski cestni odbor urejuje te dni kanalizacijo Frtice. Položi je cevi od Rebečeve trgovine do trgovine Dermota. Cevi tečejo po robu zgorajnjega dela ceste in ker so novi deli tudi tlakovali, bo cesta nekoliko razširjena. Ta del Litije je že glasno klical po kanalizaciji. Doslej se je pretakala razna umazanja po odprtem jarku, kar je bilo zlasti neprijetno v poletnih mesecih. V interesu prebivalstva bo, če bodo kanalizacijo podaljšali do kovačije g. Vidoviča.

Ob odhodu vrliga orožnika. Litijo je zapustila ugodna in splošno spoštovana družina žandarmerijskega vodnika g. Jurija Mavračica, ki si je kot objektivni in uslužben uradni pridobil simpatije tako med civilnim prebivalstvom kakor med svojimi stanovskimi tovariši. Za lepe uspehe v službi je bil nedavno odlikovan z zlato kolajno za zasluge. Kako so ga spoštovali orožniki iz litijskega okraja, je pokazala prisrčna odhodnica. Orožniki so izročili odhajajočemu g. vodniku krasno sablo, g. soprog pa sopek evetja. S priščinimi besedami se je ob tej priliki poslovil od Mavračičeve družine komandir litijske orožniške postaje g. Baumkirchner. Od Mavračičeve družine so se poslovili tudi litijski skavti, ker je bil g. vodnik pod-

Pojasnjena skrivnostna smrt pod vlakom V živčni razkrojenosti si je pustil zvezati roke ter legel nato pod vlak

Ljubljana, 5. julija
Zagonetka o grozni smrti neznanca na železniškem prelazu na Viču je bila pojasnjena šele večeraj popoldne, pri čemer je bila tudi ugotovljena njegova identiteta. Najprej se je javila na policijski pokojnikova hčerka, ki je v mrtvašnici spoznala v mrtvecu svojega očeta, vso stvar pa je natančneje pojasnil brezposelni delavec 31. letni Alojzij Rosa, ki se je prav tako popoldne zgledal na policijski, kjer je izpovedal: V torek 2. t. m. sem se sprehajal po Blatelski cesti okrog poslopja Borze dela, odnosno Delavskega doma in čez čas prisedel na klop, kjer je že sedel neznan starejši človek. Pričela sva se razgovarjati in sva se pomenkovala o tem in onem. Neznane je bil zelo prijazen in me je naposled med razgovorom povabil v gostilno komunizma društva na Kongresnem trgu, kjer sva v družbi še nekakega mojega tovariša popila liter jabolčnika. Tretji tovariš se je po odhodu iz Komunizma društva od naju ločil, mene pa je prijazni neznamec povabil, naj ga spremim v Tivoli. Res sva šla gor in sedela še nekaj časa v pomenku v glavnem drevedrovu, kasneje, ko se je že skoro mračilo, pa sva šla iz Tivolija proti Podrožniku, kjer mi je neznamec začel pripovedovati o čudni stvari, ki jo je sklenil s nekim znancem, češ da bo prišel zvečer domov z svezanimi rokami. Takoj nato je tudi potegnil iz žepa vrvev in mi dejal, da me bo nagradil, če mu na hrbtu svezem roke. Smejal sem se mu, ko pa mi je dal 22 din, sem mu ustregel in mu na prošnjo res rahlo zvezal roke na hrbtu, nakar sva se šli domov, da se naslednjega dne ob

predsednik starešinskega sveta v stegu kralja Matjaža, njegov sinko Lado je bil poštvovalen član skavtske organizacije. Vodstvo litijskih skavtov je izročilo odhajajočemu sodelavniku zbirko slik in skavtskega življenja. Mavračičeva družina na odhaja po lastni želji v Krapino. Na izpraznjeno mesto žandarmerijskega vodnika za litijski okraj je dospel narednik vodnik g. Ivan Zunko, ki je bil doslej pri obmejnem komisariatu na Raketu.

Pomanjkanje krompirja. Litijske gospodinje so v precejšnji zadržki, ker je že mnogim zmanjkalo krompirja, kmetje pa tudi nimajo več lanskega krompirja. Zato so gospodinje v precejšnji zadržki in so nekateri morali po krompir celo na ljubljanski žviški trg. Ljubljanci menijo, da žive družine na podeželju ceneje in ugodneje, kakor one v mestih, kar pa je zmotno. Preskrba z živili je na podeželju slabša in dražja kakor v mestih.

Iz Metlike

Tatvina. V sredo popoldne se je v odsonosti domačih prikradel v stanovanje družine Orličevih v Metliki tat, ki je moral poznati krajevne razmere, ker si je za vhod izbral pot s hodnika na zadnji strani hiše. Mestnemu vodovodnemu instalaterju Francu Orliču je odnesel tri nove obleke, plašč, klobuk, hlače in harmoniko. Baje so ga ljudje srečevali z vrečo na hrbtu in harmoniko v roki.

Za zaščito otrok. Krajevni odbor Jugoslovnske unije za zaščito otrok v Metliki razvija s polnim razumevanjem svojo delavnost pod predsedstvom župana g. Matičiča. Pri tem delu so se v hvalovredno soglasnostjo znašle vse tukajšnje krajevne organizacije brez razlike, priklenjeni pa bodo še mnogi prostovoljni sodelavci in sodelavke, ki so potrebni posameznim odsekom. Krajevni odbor vabi, naj se osebnost ali pismeno prijavijo vsi, ki bi hoteli prostovoljno opravljati razna dela vzgojiteljske, ekonomske, administrativne ali gospodarske službe. Poslužujejo se znamk, ki so z malim pribitkom namenjene v korist nezaščiteni deci in pristopajte kot podporni člani k prepotrebni organizaciji. Vsa druga poasnila prejmete od funkcio-narjev odbora, ki vas obiščejo!

SPD

Planinci, ki se zanimajo za izlet SPD v nedeljo 7. julija, naj upoštevajo, da odpelje na Jezersko avtobus točno ob 5. jutraj izpred evangelijske cerkve. Vozovnice si mora vsakdo preskrbeti v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti. Z Jezerskega bo odšel avtobus ob 20. nazaj proti Ljubljani, kamor bo prispel ob 22.

SPORT

O nedeljskih kolesarskih dirkah. Da ne bo prometnih nesreč o priliki kolesarskih krožnih dirk na podutiski krožni progi v nedeljo od 14. do 18. naj pešci, kolesarji in motoristi tudi sami pazijo na red, posebno na zavojih, v nasejih, kjer bodo dirkači vozili, in na drugih neopredelnih mestih. Nevarno je vsako postajanje sredi ceste. Kot opozorilo na prihod dirkačev bo pred skupino vozil motorist z rdečo zastavico. Motociklisti, avtomobilisti in kolesarji naj v omenjenih urah ne vozijo po progi proti smeri vožnje dirkačev, ampak v smeri istih.

Nagrade kvalificiranim dirkačem vseh treh skupin, ki so jih darovale razne dobrohotne tvrdke kakor »Spectrum« v Šiški, g. M. Miškec, bivši dirkač g. Valant, g. Fr. Jakopič itd., so razstavljene v izložihi tvrdke Jax in sin na Tyrševi cesti št. 36.

Ob priliki nedeljskih popoldanskih dirk bo za vsaj delno pokritje stroškov prireditelje gledalcev na razpolago jubilejna številka »Slovenskega kolesarja«, ki je še ostala izza proslave jubileja 50letnice slovenskega kolesarstva. Glede na dragoceno zgodovinsko gradivo se ta tiskovina posebno priporoča.

Razpis dobave drv. Banska uprava v Ljubljani razpisuje nabavo 60 kub m mehkih drv (žamanzja za podkurjavo) in 200 kub m bukovih drv v cepančkah. Drva morajo biti suha, zdrava v cepelinah, polnih po 1 m dolžine, brez okroglice in brez klad in grč. Dobavljena drva se bodo prevzemala na dvorišču banske uprave in morajo biti zložena paralelno brez križev.

Cene je pouditi po 1 kub m, franco dvorciške banke palače. Ponudbe je predložiti v zaprti kuverti do 11. julija ekonomatu banske uprave. Ponudba mora biti taksirana z 10dinarskim banovinskim kolkom. Natančnejša pojasnila bodo interresenti med uradnimi urami v ekonomatu banske uprave, Bleiweisova cesta 10, soba št. 33.

Rosa je na policijski pokazal tudi del motovza, s katerim je z

Zadnja poročila:

Po bitki pred Oranom

Ves današnji angleški tisk odobrava akcijo proti francoski vojni mornarici

London, 5. jul. je. (Reuter) Z mešanimi občutki veselja in zagrenjenosti je sprejel angleški tisk akcijo vlade proti francoski mornarici, ker je imela vlada pogum, da je to akcijo izvedla ne samo v lastnem interesu Velike Britanije, temveč tudi v interesu Francije same in vsega človeštva, ki je zagrenjenost, ker so zaradi zadržanja vlade v Clermontu-Ferrandu bivši francoski vojni zvezniki postali zritev te neizbežne akcije. Tisk izraža francoski mornarici zaradi dileme, v kateri je bila, svoje simpatije in čestitke angleški vladi, da ji je dala izbrati med obema možnostima: da se vrne v domovino, ali da ostane ob strani svojih bivših zveznikov in se udeležuje nadaljnjih bojev.

»News Chronicle« piše: Mi smo vzeli Hitlerju, ne pa Franciji francoski brodovje. Kar se zdaj dogaja v imenu Francije, to diktirajo v Berlinu maršali Petainu.

»Daily Mail« pravi: Treba se je veseliti, da je največji del francoskega brodovja odvzet sovražniku. Delmo Churchillovo žalost zaradi bolezni dolžnosti, katero smo bili prisiljeni izpolniti zaradi stvarne nevarnosti položaja. Zgodovina bo ocenila brezumno in zlobno politiko vlade v Bordeauxu, bil pa je potreben prekomeren moralni pogum, da je padla ta odločitev proti francoski mornarici. Toda bila je lepa akcija.

»Daily Herald« piše, da pač drugega ni moglo slediti, bilo je enostavno neizbežno. Naša lastna varnost nas je silila k tem ukrepom, pa tudi naša dolžnost do človeštva je to narekovala, kajti ako izgubimo vojno, potem je človeštvo izgubljeno. Naša jeza se obrača proti perfidni kliki v Franciji, proti oni kliki, ki nas je prisilila k

ostudni potrebi: boriti se proti našim prijateljem. Naše sočutje s francoskimi mornarji, ki so morali pri tej akciji v Sredozemskem morju trpeti, je skoraj nepopolno, njih položaj je bil prav tako strašen kakor naš.

»Daily Telegraph« piše: Od vseh živčnih državnikov je bil Churchill še vedno najstalniji prijatelj Francije in njegove besede bodo svetu dale razumeti, da je bila vlada ta dolžnost naravnost vsiljena. Bila je to dolžnost do skupne stvari, do Francije in do svobode. Iz bitke pri Oranu nimamo drugega zadostnega, kakor gotovost, da nam je bila vsiljena in da bosta sodba Novega sveta in zgodovine to ocenila kot dolžnost, kateri se nismo mogli odpovedati.

»Times« se izražajo takole: Strogo moramo razlikovati med vlado v Clermontu Ferrandu in udeleženci vojne, ki so smatrali za svojo dolžnost slediti njihovim ukazom. V naših simpatijah za vojaki in mornarji Francije je bila prav pravičnost do njih ono, kar nam je vzelo vsako obzirnost do maršala Petaina in njegovih tovarišev. Sicer je res, da so ti od Nemcev dobili obljubo, da francoske ladje ne bodo uporabljene proti Angliji, vendar ne živimo več v času, v katerem bi katerikoli državnik v kakršnikoli državi, veroval je senco nemških obljub. Vsaka akcija, ki jo bodo angleške bojne sile povzlele, da preprečijo namene in izvedbo Petainovih sklepov, ima dalekosežno opravičilo: to namreč ne bo akcija proti Franciji, temveč proti Nemčiji. Servilna vlada Francije in njeni nemški ukazovalci so odgovorni za izgubljenost človeške življenja v bitki pri Oranu.

Odmev v Ameriki

Usoda francoske mornarice — predmet tajnih posvetovanj ameriške vlade in mornariškega poveljstva

Washington, 5. jul. ej. (Reuter) Akcija Velike Britanije proti francoski mornarici je tu izzvala izredno zanimanje. Pravijo, da je s tem napravljen konec vsem vestem o kakem miru, kajti to dokazuje, da namerava Anglija vojno nadaljevati. Predvsem se poudarja dejstvo, da je Churchill prepustil sodbo glede te akcije Zedinjenim državam. Menijo, da je glavna skrb Zedinjenih držav glede na Francijo z zapleno njene mornarice odstranjena. Opažati je tudi dejstvo, da je bila uradna francoska izjava danes samo preko Berlina posilana v svet.

Zdaj se izve, da je bila usoda francoske mornarice predmet dolgotrajnih posvetovanj na tajnih sejah med vrhovnim poveljstvom mornarice in zunanjim odborom senata, pri čemer je komisija v zvezi s tem odobrila zakonski predlog, ki zahteva zvišanje celokupne tonaže brodovja Zedinjenih držav.

nih držav. Eden visokih mornariških častnikov je komisiji predložil, da je v primeru, če pride del francoskega brodovja v nemške roke nevarnost večja, kakor kdajkoli in da je treba zaradi tega takoj pospešeno izpolniti tako atlantsko kakor pacifiško brodovje.

Švedski glasovi

Stockholm, 5. julija. AA. (DNB) »Stockholm Stidigen« pravi, da je povzročil napad angleške mornarice na francoske vojne ladje na švedskem velikem presenečenje. List smatra, da bo spopad angleške in francoske mornarice imel daljnosežne posledice.

»Svenska Dagbladet« komentira Churchillov govor ter posebno naglasa, da je angleški parlament odobral izjavo predsednika vlade o napadu na francoske pomorske enote. To odobravanje je zelo značilno.

Uspešno vzgojno delo trboveljske meščanske šole

Trbovlje, 3. julija. Meščanska šola v Trbovljah je tudi letos poslala v življenje večje število učencev in učenek, ki so z zadovoljivim uspehom končali završne izpite četrtega razreda. Šolsko izvestje, ki izhaja že dve leti, navaja naslednje uspehe posameznih učencev najvišjega razreda: Z odliko so končali četrty razred Gorenc Herta, Grabnar Danica in Mlakar Marija, prav dobro Dolinar Miloš, Gunšek Emil, Pokorn Alojzij, Princ Franc, Skrinjar Ivan, Skrinjar Viljem, Šoba Franc, Zaletel Stanko, Zakonjšek Karel, Dimnik Julijana, Govejšek Justina, Kuder Hedviga, Osredkar Marija, Slapšak Terezija, Simončič Jožefa, Toman Ana, z dobrim uspehom Kovač Ivan, Kožar Milan, Pokorn Franc. Šest gojencev ima popravne izpite, pet jih je bilo odklonjenih za eno leto. V vseh šestih razredih šole se je letos šolalo 257 učencev (118 dečkov in 139 deklic), ob koncu šolskega leta pa jih je bilo vpisanih 249. Splošni učni uspehi so naslednji: 20 odličnjakov (18 deklic in 2 dečka), 100 prav dobrih (68 + 32), 63 dobrih (27 + 36), 42 s popravnim izpitom (18 + 24), 24 padlih (4 + 20). Po vedenju je uspeh hvale vreden, saj je 205 učencev ocenjenih z odličnim, 41 s prav dobrim in le 3 z dobrim vedenjem. Učencev z neprimernim vedenjem na zavodu sploh ni bilo! Tak uspeh

se sliši skoraj neverjeten, če se pomisli na vedenje trboveljske mladine po cestah, kolonijah in — doma!

Trboveljski meščanski šoli so bile letos priključene naslednje organizacije: Društvo »Šola in dom« je imelo 214 članov ter je s poučnimi sestanki in predavanji nadaljevalo svoje koristno delo zblizanja med starši in šolsko oblastjo. Uspehi se kažejo v večjem zanimanju roditeljev za šolske uspehe učencev in njihovi širši vzgojni razgledanosti. Pri predavanjih se je obravnavalo več aktualnih problemov, tako o otrocih in kinu, deci in prostem času, izbiri poklica in pomenu poklicnega svetovanja za starše in otroke. Zelo hvale vredna je tudi že večletna uvedba zaposlitve v prostem času, ki se vrši v šoli pod nadzorstvom učiteljskega ter ima namen odtegniti deca od kvarnega vpliva ceste in slabe družbe. V letošnji zaposlitvi je deca naštudirala mladinskih igr »Princeska in pastirček«, ki so jo z vidnim uspehom ponovno uprizorili na raznih trboveljskih odrih. Program popoldanske zaposlitve določa tudi ročno delo, deklamacije, petje in telovadbo. Šibkim učencem se pri učenju pomaga. Dijaške organizacije Podmladka Rdečega križa in Jadranske straže delujejo zadovoljivo. Letos se je ustanovil tudi že Podmladek Aerokluba, ki šteje osem članov.

šolska kuhinja je poslovala 133 dni in izdala 3942 obedov, od teh 3451 brezplačnih. Mlečna južina se je izdajala od 15. januarja do 20. aprila za vse šolske dni. Posluževalo se je za 44 učencev, ki so dobili 2010 porcij. Posebna pažnja se je letos posvečala telesni vzgoji mladine, k čemur sta pripadala vzgojitev v prostem času in planinski odsek PRK s svojimi izleti in smučanjem. Pri Sokolu je včlanjenih 17 dečkov in 11 deklic.

Letošnja razstava šolskih del je zopet pokazala prav lepe uspehe učencev v vseh strokah. Na razstavi so prevladovala lična ročna dela učenek v vezanju in pletenju. Učenci so razstavili celo vrsto precizno izdelanih predmetov. Stavbe na koleh, plastike, dela iz elektromehanične stroke. Razstavljanih je bilo tudi mnogo risb, ki pa zaostajajo za onimi iz prejšnjih let. Risanje se žal poučuje le v prvih dveh razredih meščanske šole, moralo pa bi se v vseh razredih. Obrtno-industrijski značaj trboveljske meščanske šole in tukajšnji gospodarski interesi bi to nujno zahtevali. Podjetniki in obrtniki se pritožujejo, da njihovi vajenci celo slabo rišejo! Stvar pristojnih obrtnih oblasti bi bila, da se učni program prilagodi stvarnim potrebam!

Posebnost na letošnji razstavi je bil relief trboveljske občine, ki so ga izdelali učenci četrtega razreda pod vodstvom učitelja g. Turka. Ogrodje reliefa je izdelano z lesenimi plastinami v razmerju 17:000 ter nazorno prikazuje vso trboveljsko okolico. Za razstavo je bilo letos še prav veliko zanimanje. Dokaz temu je rekordno število obiskovalcev zlasti iz delavskih krogov.

Z zaključkom letošnjega šolskega leta stopa trboveljska meščanska šola že v petnajsto leto svojega prosvetnega dela, ki izpričuje iz leta v leto vidnejše vzgojne uspehe med trboveljskim naraščanjem.

Iz Trboveli

— Zelo uspešno razstavo je ob svoji prvi obletnici priredil trboveljski aeroklub »Naša krila« preteklo leto v tukajšnjem Sokolskem domu. Mala dvorana je bila prav okusno okrašena in napolnjena z raznimi malimi in velikimi modeli vsakovrstnih letalskih tipov. Trboveljski jadralci so izgotovili nad trideset modelov letal, jadralnih, strmoglavcev, bombnikov, lovcev itd. Posebno pozornost je zbujal del že dokončanega ogrođa za šolsko jadralno letalo »Vrabec A«, pri katerem so naši jadralci pod vodstvom Japlja izgotovili že krilna rebra, smerno in višinsko krmilo. Letalo bo končano jeseni in tedaj prvi preizkušeno v zraku. Poleg modelov so predstavitelji razstavili bogato literaturo iz letalske stroke vseh držav s statistikami, razpravami, zanimivimi slikami iz civilnega pa tudi vojaškega področja. Celotno razpravo in slike o zračnih padalcih in najnovejših izkustvih iz sedanje vojne so bile številno na razpolago. Na častnem

mestu je bila postavljena slika Nj. Vel. kralja Petra II. v uniformi vrhovnega poveljnika naše zračne sile. Slika je bila okrašena z državnimi trobojniki in cvetjem. Na razstavi si se lahko tudi poučil o likih vseh bojnih letal vojujočih se velesil ter o vseh potrebnih tehničnih podatkih. Bilo je tudi nekaj modelov naših vojnih letal. Za razstavo je vladalo izredno zanimanje ne le med trboveljsko mladino, temveč tudi med drugim prebivalstvom. Obiskovalcev je bilo nad 1500. Marsikateri denarni prispevek je padel v društveno puščico, v kateri se je nabralo nad 700 dinarjev. Društvo je za razstavo pridobilo precej starejših novih članov. Letošnja razstava je pokazala nedvomno velik napredek v delu trboveljskega aerokluba, ki je umel zbuditi za letalstvo med trboveljčani izredno zanimanje. Posebno mladina se je za krila vsa navdušena. Te dni se bo pričel tečaj o gradnji jadralnih modelov za mladino pod vodstvom Pokornia in Zeleznika, po čemur pa bo velika tekma jadralnih letal. ki je sedaj zaradi drugih prirediteljev morala izostati. V kratkem bo tudi odšlo več trboveljskih letalcev v tečaj na Bloke! Prepričani smo, da bodo merodajni čimlci dim izdatnejše podpirali letalsko akcijo v Trbovljah.

— Pokojnine državnih nametencev so v Trbovljah z julijem po daljšem presledku rednega nakazovanja pričeli izplačevati zopet z zakasnitvami. Večina trboveljskih državnih upokojencev se danes ni prejela svojih pokojnin, poštna uprava pa izjavlja, da ni prejela čekov. Opozarjamo na to nerednost finančno ravnanje, ki naj ukrene potrebno za točno izplačilo pokojnin. Menda se upokojencem vendar ne obetajo zopet oni lepi časi, ko so morali čakati po cel mesec na izplačilo. Pri naraščajoči dragini bi bila ta nova nerednost v nakazilih hud udarec.

Iz Radeč

— Zaslužena nagrada. Kakor znano, sta pred časom odkrila tukajšnji orožniški komandir g. Franjo Čeko in njegov pomočnik na Vrhovem gnezdo ponarejevalcev bankovcev po 500 in 100 din. Za njuno poizvedbo in vestno opravljanje službe ju je finančni minister nagradil, komandirja g. Čeka s 500 din, njegovega pomočnika pa s 300 din.

— Vlom v trgovino. Pred kratkim so vdrli neznan vlomilci v skladišče Nacherje trgovine ter mu odnesli nekaj blaga. Med drugim je bilo ukradeno tudi mosko kolo. Lastnik trgovine je vlom takoj prijavil našim varnostnim oblastvom, ki so uvedla takojšnjo preiskavo. Vlomilcem so že na sledi!

— Papirnica povečava obrat. Piatnikova papirnica na Njivah povečava svoj obrat. Gradi nov prizidek k tovarni. Ker je zaposlenih mnogo delavcev, delo hitro napreduje.

— Nov poštni nabiralnik. Na prošnjo domačinov je poštna uprava pred časom

postavila nov poštni nabiralnik, ki ga je namestila pri žibretovi gostilni v Sv. Petru pri postaji. Iz nabiralnika se pobirajo plačila ob 9. dopoldne.

— Proslava Vidovega dne. Letos so Radeče proslavile Vidov dan kar najslavesnejše. Že na predvečer so po vsem mestu zaplapolale državne zastave. Povsod je vladalo praznično razpoloženje. Ljudskošolska mladina se je pod vodstvom svojega učiteljskega udeležila službe božje, ki so ji prisostvovali zastopniki javnih uradov. Po cerkvenem opravilu je odkorakala mladina na šolsko dvorišče, kjer so šolski upravitelj in ostali s primernimi nagovori obrazložili pomen vidovanskega praznika. Sledile so razne deklamacije in pevske točke. Proslava je bila zaključena z državnim himno.

Iz Škofije Loke

— Prijateljstvo sokolskega kluba. Nekaj časa bo za poskušajo prirejal sokolski kino v Škofji Loki predstave tudi med tednom, zlasti sedaj v času tujkoprometne sezone.

— Sokolskega javnega nastopa letos ne bo, zato pa bo 6. septembra društvena akademija, ki je druga leta ni bilo.

— Knjižice Slovenske matice so dotiskane in jih dbe škofjeloski naročniki v par dneh, vsak posebej na dom! Razdelili jih bo poverjenik sam.

Iz Otoč

Nova tekstilna tovarna. Pred nekaj meseci je bila odprta pri nas novozgrajena tekstilna tovarna, ki stoji ob poti na Brezje. Tovarno so postavili slovenski delavci s kapitalom, ki so si za prihranili s pridnostjo svojih rok. Tovarna je osnovana na združni podlagi ter pridno obratuje. Predvsem izdeluje platno in brisače.

— Poroka. Te dni se je poročila v Budvi v Črni gori tukajšnja učiteljica gđe Danica Ješe z Dobrave z g. inž. Brankom Mazlovičem iz Beograda. Obilo sreče!

Radioprogram

Sobota, 6. julija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček vseh likov (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Čarobne goslice (članice Nar gledal.). — 17.30: Koračnice (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Poročilo o zunanji politiki (Fr. Terseglav). — 20.30: Vesele in žalostne iz življenja Jake Šmodlake: Nazaj k naravi! Spisal Jože Vombberger, izvajajo člani radijske igralske družine, vodi inž. Ivan Pengov. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlak«, Sv. Petra c. 76. 1373

Poslužite se malih oglasov v

»Slov. Narodu« ki so najcenejši!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 14 Izvrstna

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ulica 6

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

LEPE STAVBNE PARCELE v neposredni bližini mesta Lj. naprodaj. — Vprašati pri: Faninger, Celje, Glavni trg 8. 1664

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MESARSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Janez Verdir — Tržič, Gorenjsko. 1663

Preselitev

Svojim cenjenim strankam in interesantom sporočam, da sem preselil svojo stavbo pisarno v novo hišo

na Resljevi cesti št. 4

LEOPOLD BRICELJ, stavbenik

TELEFON 36-15

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporodi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

NARODNA

TISKARNA LJUBLJANA

IZVEDUJE VSE VRSTE TISKOVIN

»DEPROSTR IN NAJFINIJSJ«

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Ne morem govoriti brez zadrege z vami o ljubezni, ki mi jo je odkril ta mož z neobičajno ognjevitostjo. Vendar pa moram izgovoriti o tem, da vam pojasnim skrivnostne grehe te duše. V danih psiholoških okoliščinah je možno, da se strast znova razvname, ko je bila že dolgo in povsem ugasla. Razumem, da jo more slučajna iskra zanetiti, tudi če bi ne tlela več, če bi je sploh več ne bilo. Toda kako naj bi ne vedela zase, ko je pa imela pred seboj plamtice zrcalo spominov? Ne... Ne... V takem primeru bi ne bila mogla molčati, ali pa bi se bila za vedno ubila.

— Kaj vemo mi o tem? — je zamrmral menih zamišljeno. — Strast ljubezni je neslutena in strašna sila, ki se igra s človeškimi srci.

— Oče moj, ali vztrajate na tem in verjamete, da je markiz de Valcor res mož, za katerega se izdaja? Kaj ni nobena beseda v mojem pripovedovanju odkrila vašim očem prevare?

— Ali je stopila ta prevara povsem jasno pred vaše oči, gospa grofica? Ali ste prepričani o tem? Gaetana je zašepetala:

— Ne, nisem!

— Tudi jaz sem to že spoznal, — je pripomnil menih.

— Ali mislite, — je nadaljevala grofica, — da je na svetu še kdo, ki bi ga bila zadel tak usoda, kakor je mene? Pogubljenec v peklju trpi, toda on pozna vsaj vzrok in pravičnost svojih muk.

— To je bogokletstvo, hči moja. Ali hočete, da vam povem vzrok vaših muk in resnico o njih?

— Ne, ne, — je vzklila in sklenila prosee roke.

— Menih je pa neizprosno nadaljeval:

— Pregrešno hrepenenje vas muči. Ljubezen še ni ugasnila v vašem srcu. Morda so vaši v letih, ko ste si ga mislili raje uničenega in zapisanega brez sledu neznani usodi, kakor pa pozabljenega, ponos, — najprej ponos, potem pa srd na tistega, ki ste ga smatrali za morilca, morda vas je vse to obožilo proti ommnemu hrepenenju. Ko je pa padel markiz de Valcor k vašim nogam z vročimi prošnjami, vas je zopet prešinila stara strast in dvomi so utihili v vas. Želeli ste si, da bi mogli verovati v moža, da bi zopet našli svojega ljubimca.

Grofica de Ferneuse si je zakrila obraz z rokami.

— Spokorite se, hči moja, — je dejal menih.

Grofica je dvignila glavo.

— Saj sem se že pokorila. Molila sem in plakala. Toda Bog ni sprejel moje pokore. Zdaj me kaznuje tako kruto, kakor me ni še nikoli.

— Kako to?

— Moja vroča želja, da bi prišla tej skrivnosti do dna, bi utegnila stati mojega sina življenje.

— Vašega sina? Mar so znani nesrečnežu vaši grehi in tajna njegovega rojstva?

— Nikakor ne! On ne ve ničesar, razen tega, da se krije v rodbini Valcorov tajna, ki bi ga za vedno ločila od ljubljene dekle, če bi se ne pojasnila. Ko sem mu odkrila ta kočček resnice, sem mu poverila poslanstvo, ki pa njegove nevarnosti niti dobro slutila nisem. Ze dolgo nisem dobila o njem nobene vesti. Poznam ga in vem, da se ne bo ustrašil nobene nevarnosti. Zato sem vam tudi odkrila svoje srce, oče moj. Ni izključeno, da najdete sledove mojega nesrečnega otroka tam, kamor ste namenjeni.

— V amazonskih pragozdovih?

— Da, v tistih krajih se je odigrala drama, v kateri je nedvomno našel smrt pravi markiz de Valcor. Njegovo posestvo, znano pod imenom Valcoria, njegova sloveča podjetja, kjer se pridobiva kavčuk, meje na te divje pragozdove.

— Vi ste poslali svojega sina...?

— Poslala sem ga, da bi sledil tajnemu slu, ki ga je poslal tja sam markiz de Valcor. V dokaz, da je res mož, za katerega se izdaja, sem zahtevala od markiza zlat prstan, spomin najine ljubezni. Ta prstan, ki mi ga je dal nekoč Renaud, sem mu vrnila

ob slovesu. Nataknil ga je na mezin in je prisegel, da se ne bo nikoli ločil od njega. Vedela sem, da je mož, ki zna držati svojo prisego. Sedanji Renaud mi je izjavil, da ima še vedno ta spomin in da mi ga bo pokazal. Na mojo ponovno zahtevo me je prosil, naj malo počakam, in omenil mi je, da je spravi prstan na varnem. Ko je bil že oženjen, se je vrnil v Ameriko in da bi ta sveti, toda kočljivi spomin nikoli ne prišel v roke njegovi ženi, ga je skril baje na varnem tam za morjem. Dejal mi je pa, da je naročil svojemu zaupniku, naj mu prstan prinese. Pozneje sem izvedela, da je takoj poslal tja moža burne preteklosti, sleparja brez strahu in brez vesti, pripravljenega žrtvovati zanj življenje ali pa storiti na njegovo povelje tudi najtežji zločin. Bojim se, da je vzel Mathias Gael — tako je ime temu možu — s seboj na pot najkrutejša navodila. Pravi markiz de Valcor, zahrbtno umorjen, je bil nedvomno pokopan s tem prstanom, o katerem je bil prisegel, da ga bo vse življenje nosil na svojem prstu.

— Njegov morilec bi mu bil prstan gotovo ukradel. — Nikakor ne. Prstan je bil brez večje vrednosti. Sedanji markiz je spoznal njegovo vrednost šele, ko sem ga prosila, naj mi ponovi napis, vgravljen na notranji strani prstana, česar pa ni mogel storiti.

— Tega ni mogel storiti, — pravite? — je vzklila Eudoxios. — Ah, to utegne biti najtehtnejši dokaz proti njemu, gospa.

— Strinjam se z vami. Na notranji strani je bil vgravljen datum in najini imeni, katerim so sledile besede:

»MLADA SRCA«

Danes ob 17.30 in 20.30 uri senzacionalni spored dveh vefilimov:
JOSEFINA BAKER v pikantnem erotičnem vefilimu luksuznega koncepta:
Sestra ali ljubica
Partner: JEAN GABIN

DANES ZADNIKRAT!

Vesela zgodba družine, ki je hotela
Douglas Fairbanks mlajši in Janet Gaynor
KINO UNION, tel. 22-21

KINO MOSTE

Danes ob 17.30 in 20.30 uri senzacionalni spored dveh vefilimov:
JOSEFINA BAKER v pikantnem erotičnem vefilimu luksuznega koncepta:
Sestra ali ljubica
Partner: JEAN GABIN

Raj mladosti

Ginger Rogers, Douglas Fairbanks jun.

Pomen Mariborskega tedna za Maribor in njegovo zaledje

Z občnega zbora zadruge »Mariborski teden« — Pol milijona din za kulturne in sportne prireditve — Kje bo novo razstavišče Mariborskega tedna — Maribor je glede društvene in kulturne razgibanosti na četrtem mestu v državi

Maribor, 4. julija

Z vidika zdrave in razgibane pobudnosti raziskujemo lanko v povojnem Mariboru dve razdobji. Prvo razdobje je bilo avtomatsko, mehanično nadaljevanje tistega malo iniciativnega in mešanskega stereotipnega življenja, ki je bilo tako značilno za predvojni Maribor. V poletnih mesecih, zlasti v juliju in avgustu, je bil Maribor tedaj kakor izumir. Nobena pobuda ni skušala razgibati mariborskega življenja v tednih pasje vročine. Vse drugače tempo je sledil v mariborskem življenju, ko so se pred 9 leti sestali odlični predstavniki mariborskega nacionalnega in društvenega življenja, da razpravljajo in sklepajo o tem, kako vtisniti Mariboru živahnejši ritem, zanesnejši potek družabne razgibanosti. Vzniknila je misel Mariborskega tedna. Ta misel je bila tedaj precej tvegana, saj se je poročila v letih, ko je trkala na naša vrata doba težke gospodarske preizkušnje, hude gospodarske krize. Mnogi so izražali malo dušje in pesimistično presojanje o naši pobudi, ki naj popularizira dobro ime novega mesta in pokaže domačemu ter tudi tujemu svetu v prikupni izvorni obliki vse, kar je najznačilnejše za naše mariborsko življenje, pa tudi za obstanek in bitje vsega mariborskega zaledja. Širokopotezna zasnova prireditve Mariborskega tedna je od začetka marsikoga presenetila, zlasti one, ki so menili, da je najboljšje, če se ta pobuda začne uresničevati na ožji podlagi, pa se potem nadaljuje na širši, če bi bil uspeh zajamčen. Toda že uspeh prvih Mariborskih tednov je nedvomno izprljal, kako pravilna je bila teza, da je pričakovati uspehov le na osnovi široko zasnovanih pobud. Uspehi so dali vrtilim funkcionarjem zadruge »Mariborskega tedna« novega poleta in poguma, obenem pa so popolnoma razmislili vrste ozkega kroga dvomljivcev, ki je tedaj še skušal s suhoparnimi teoretičnimi pomisleki omajati življenjsko moč, ki so ga kazali že prvi Mariborski tedni. Juhljeni V. mariborski teden je uveljavil složno in vzajemno sodelovanje vsega Mariborja, ki je kmalu spoznal, da ni Mariborski teden samo zadeva ozkega kroga poštvovalnih in sposobnih funkcionarjev ter organizatorjev, temveč so njegove prireditve zadeva vsega Mariborja, vsega njegovega zaledja, vsega obmejnega ozemlja, njegove kulture, gospodarstva, socialnega življenja, telesne kulture, družabnosti in pokrajine. Naslednji Mariborski tedni predstavljajo smotno izpolnjevanje, težnjo k rasti, napredku in novim uspehom, ki so se stopnjevali do prepleh prireditve VIII. mariborskega tedna.

Sence, ki so legle na Evropo, na naše sosedsvo in na ves svet, niso prizanesle zamisliti Mariborskega tedna. Zaradi posebnih razmer v svetu in sosedsvo, so se vodilni funkcionarji zadruge »Mariborski teden« odločili, da preloži nameravane prireditve IX. mariborskega tedna na poznejši čas, ko bodo prilike ugodnejše in primernejše. V tem znamenju je bil tudi središnji redni občni zbor zadruge »Mariborski teden«, ki ga je otvoril in vodil v odsotnosti zaslužnega, predsednika dr. F. Lipolda agilni podpredsednik Rudolf Goluh. Njegovo poročilo sta izpolnili poročila iznajdljivega tajnika J. Loosa in vestnega blagajnika A. Gillyja, razen teh pa poročila g. V. Grčarja, ki je poročal za nadzorni odbor. G. Loos je predvsem obširno razpravljalo o poteku in rezultatih VIII. mariborskega tedna, ki je v polni meri dosegel uspeh velike gospodarske, kultur-

ne in sportne revije in ki je imel svoj višek v velikem festivalu slovenskih narodnih običajev dne 5. in 6. avgusta. Festivalne prireditve so terjale 62.000 din, s katerimi je bilo treba poravnati velike stroške, do čim izkazuje dohodki 50.000 din. Popoln uspeh so pokazale tudi posamezne razstave, predvsem velika obrtna razstava, potem velika razstava tekstilne industrije, splošna industrijska razstava, poljedelska in vinogradniška razstava, velika trgovska razstava, tujkoprometna razstava, nadalje razstava narodnih vezenj, jubilejna razstava mariborskega gledališča in tujškega dramskega društva, skavtska razstava, humoristična razstava z nastopom vsega teatra »Totega lista«, vinska razstava s pokušnjo izbranih vin, potem razstava preprog, malih živali, metuljev in žab, vrtnarska razstava, razne koncertne prireditve v mestnem parku in na razstavišču, sportne prireditve itd. Tudi VIII. mariborski teden je v polni meri opravil nade in pričakovanja prirediteljev. Izprljal je globoko in tehtno utemeljenost zdrave in smotne pobude »Mariborskega tedna«.

Posebno razveseljuje okolnost, ki je kaže bilanca zadruge »Mariborski teden«, je v tem, da je zadruga žrtvovala doslej nad 500.000 dinarjev za razne kulturne in sportne prireditve v okviru prireditve Mariborskega tedna. Druga razveseljuje ugotovitev na občnem zboru je bila, da je Maribor glede živahnosti in uspešnosti kulturnega in nacionalno prosvetnega prizadevanja na 4. mestu v naši državi. Glede te hvalne vredne razgibanosti so pred Mariborom še samo Beograd, Zagreb in Ljubljana. Končno je treba smatrati kot tretjo razveseljivo ugotovitev, da so narasla lastna sredstva zadruge »Mariborski teden« do vsote 500 tisoč dinarjev.

K tem lepim uspehom je treba vrtilim funkcionarjem zadruge »Mariborski teden« iskreno čestitati. To delo zbujajo občudovanje in ga je možno pravično in dovolj tehtno oceniti le tedaj, če pomislimo, da ni prejela zadruga v zadnjem času navzlic svojemu pomembnemu poslanstvu nobene subvencije oziroma podpore s strani mero-dajnih činiteljev, kar pa ni moglo ovirati optimizma med poštvovalnimi propagatorji »Mariborskega tedna«, ampak jih je še tesneje povezovalo za nove pobude in nove naloge v bližnji bodočnosti.

Najvažnejša naloga upravnega odbora zadruge »Mariborski teden« bo v tem, da reši prevažno vprašanje prostora, kjer naj bi bile v bodoče prireditve Mariborskega tedna. To vprašanje je postalo pereče z razidavo kompleksa ob Cirilmetodovi, Razlagovi, Prešernovi in Malstrovici ulici. V zvezi s tem se porajajo razni načrti in se čujejo različna mnenja. Prav gotovo je, da bodo imele prireditve Mariborskega tedna tem večji uspeh, čim bolj bodo osredotočene v centralnejših legah Mariborja. To spoznanje je med drugim rodilo tudi misel, da bi bile prireditve »Mariborskega tedna« v bodoče na prostoru starega mestnega popolišča ob Strossmajerjevi ulici. Možne so seveda tudi še druge pobude, katerih vrednost bo treba šele pretehtati in oceniti. To bo naloga novega upravnega odbora zadruge, ki bo nedvomno tudi v tem vprašanju pokazal vse svoje sposobnosti in tehten preudarek kakor ves čas, kar s toliko uspešnostjo vodi usodo in napredek Mariborskega tedna v čast in ponos zadruge, v korist Mariborja in vsega njegovega zaledja.

Železniška obrtna šola v Mariboru

Njeni prvi absolventi — Na novo bo sprejetih 40 učencev — Učenci dobivajo plačo

Maribor, 4. julija
S šolskim letom 1936-37 je bila odprta pri delavnici državnih železnih v Mariboru nova obrtna šola, edina in prva te vrste v Sloveniji. Šola je 4 razredna, tako je letos prva generacija šole že absolvirala. Končni izpit je napravilo 30 učencev, 3 ga bodo morali ponoviti po 2 mesecih, 3 imajo še popravne izpite, 3 pa so bili že v prejšnjih letih izključeni zaradi slabega uspeha. Šola ima namreč to posebnost, da ni mogoče razreda ponavljati. Z odličnim uspehom so končali šolo Jože Košir, Jože Grac in Jože Kubar, ki so bili oproščeni končnega izpita. Z odlično so napravili končni izpit še Franc Jezernik, Rudolf Karlin in Rudolf Lorbeck, s prav dobrim uspehom Karol Bavcon, Franc Belic, Stanislav Dobrovnik, Emil Dolenc, Dušan Golob, Franc Hacin, Dušan Ivanović, Ernest Jabec, Franc Jezovnik, Maks Likovnik, Josip Lort, Rajko Maher, Kristijan Palčič, Stanislav Pezdri, Franc Stifter, Zdravko Terpin, Ivan Verbič, Franc Zalokar in Bogomil Zupevc. Z dobrim uspehom: Adolf Četelji, Janez Deisinger, Radoslav Gabrovec, Stanislav Imenšek in Franc Kumer.

V obrtno šolo pri glavni železniški delavnici v Mariboru bo sprejetih v novem šolskem letu 40 učencev in sicer 32 ključavničarskih, 7 strugarjskih in 1 mizarjskih. Učence v obrtni šoli traja 4 leta. Ob koncu 4. leta dobijo učenci sprejeto ali končani železniški obrtni šoli in izkaz, da so položili izpit za pomočnika Rang železniške obrtne šole je enak 4 razredom srednje šole z malo maturo ali z završnim izpitom. Med šolanjem dobivajo učenci plačo in sicer v I. in II. letu po 13,26 din, v III. letu po 15,40 din, v IV. letu po 17,60 din za vsak delovni dan. Za stanovanje, hrano in oble-

ko morajo skrbeti starši ali skrbniki. Učenci so zavarovani za primer bolezni pri železniškem bolniškem fondu Šolnina se do- loča in plačuje po višini odmerjenega davka. Obrt se odreja po opazanih na učencih v teku prvega šolskega leta. Po možnosti se upoštevajo tudi želje učencev. Pogoj za sprejem so, da je kandidat državljani kraljevine Jugoslavije, da je duševno in telesno zdrav, da ni mlajši od 14 in ne starejši od 16 let ter 8 mesecev na dan 1. septembra 1940. da ima najmanj 2 z uspehom dovršena razreda gimnazije ali katere druge srednje šole ter da je lepega vedenja. Kandidati morajo predložiti upravi šole v Mariboru lastnorodno pisane prošnje, kolokvane z 10 din, ki jim je treba priložiti državljansko izkaznico, rojstni ali krstni list, zadnje šolsko izpovednico, oobrenje in obvezo roditeljev ali varuha ovrnjeno od policijske ali občinske oblasti s sledečo vsebino: »Dovoljujem svojemu sinu (varovancu) N. N., da stop kot učenec v obrtno šolo pri glavni železniški delavnici v Mariboru. Hkrati se obvezujem, da bo moj sin po končanem uspešnem šolanju v primeru zahteve železniške uprave ostal v službi najmanj 3 leta. Če bi pred potekom tega roka zapustil delo, se zavzemam plačati vse stroške, ki jih je imela železn. uprava zaradi njegovega šolanja.«

Razen tega je treba priložiti tudi navrstveno sprejeto, to pa le v primeru, če kandidat ne pride neposredno iz kakšne šole. Prošnje morajo kandidati predati osebno upravi šole (delavnici) v Mariboru, ali pa poslati priporočeno s pošto najpozneje do 15. julija letos. V prošnji mora navesti kandidat točen naslov in najbližje železniško postajo. Kandidate ki bodo izpolnjevali vse pogoje, bo uprava s poseb-

nim pozivom poklicala k sprejemnemu izpitu in k zdravniškemu pregledu. Poslala jim bo tudi brezplačno karto za vožnjo v Maribor in nazaj. Sprejemni izpiti bodo začeli 7. in 8. avgusta 1940. Odločno za sprejem bo šolsko sprejelo ter rezultat sprejemnega (psihotehničnega) izpita, pri katerem se bo ugotovila obrtna sposobnost ter zdravniško mnenje o kandidatu te-

Kakšni so bili učni uspehi na obeh deških meščanskih šolah v Mariboru

Na I. deški meščanski šoli ni izdelalo 44 dijakov, na II. deški meščanski šoli ni dovršilo razreda 144 dijakov

Maribor, 4. julija
Naše meščanske šole tvorijo važen splojni člen v vzgoji naše mladine na stopnji od osnovne šole k višjemu srednješolskemu pouku. Pomembno vlogo imajo v vzgoji in duhovnem oblikovanju naše mladine med 14. in 17. letom tudi naše meščanske šole. Njihov razvoj in napredek v Mariboru kaže razveseljivo in pozitivne rezultate. To ne velja samo za obe deški meščanski šoli, ampak tudi za obe deški meščanski šoli. Statistične navedbe kažejo nedvomno, da je šolska vzgoja v obeh mariborskih deških meščanskih šolah zelo stroga. Metoda pouka kaže presenetljive rezultate, ki se javljajo v pošolskem življenju one mladine, ki se je izobraževala po meščanskih šolah. Pripomniti je, da po-sečajno I. deško meščansko šolo učenci, ki stanujejo v samem mestu ali pa v okolici na levem dravskem bregu, pa tudi vsi oni izvenmariborski učenci, ki se vozijo v šolo z vlakom. II. deško meščansko šolo obiskujejo učenci, ki stanujejo v petem mestnem okraju v Mariboru in okoliških občinah na desnem dravskem bregu, ki pa se ne vozijo v Maribor z vlakom.

Na I. državni deški meščanski šoli generala Maistra v Mariboru je bilo v preteklem šolskem letu 415 učencev. Izmed teh je končalo razred 15 z odličnim uspehom, 119 s prav dobrim uspehom, 122 z dobrim uspehom, 44 učencev ni končalo razreda, 1 učenec je ostal nerodovan. 114 učencev pa ima popravni izpit. Na ome-njenem zavodu se je prijavilo za završni izpit 45 kandidatov. Z odličnim uspehom so dovršili meščansko šolo Jernej Črnko, Karol Kupfer, Itan Smolig, Božidar Trobentar in Bogomil Zonta, s prav dobrim uspehom Emil Bauman, Adolf Beg, Pavel Breclj, Stanko Brunčec, Srečko Bukovec, Drago Černe, Milan Hlade, Roman Jauk, Franc Matjašič, Alojzij Novak, Ivan Po-

lesni sposobnosti. Pri enakih sprejemnih ocenah bodo imeli prednost sinovi železničarjev in vojni invalidov. Prošnje kandidato- v, ki ne bodo vložene pravočasno ali jim ne bodo priložene vse zahtevane listi- ne, bo uprava zavrnila. Kandidati, ki na poziv ne bodo prišli v določenem času k sprejemnemu izpitu, se bodo smatrali, da so odstopili.

lanec, Oton Tomažič, Sergej Vogrič in Oton Žnuder, z dobrim uspehom Rudolf Florentin, Janko Grošelj, Ado Konec, Bogomil Podvršnik, Alojzij Srečnik, in Josip Šostar. 9 učencev ima popravni izpit čez dva meseca, 11 pa jih je bilo odklonjenih za eno leto.

Na II. deški meščanski šoli viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru je bilo v preteklem šolskem letu 408 dijakov. Izmed teh je uspešno dovršilo razred 264, t. j. 64,71 odstotka. Ta uspeh pojasnjuje okolnost, da je material učen- cev v tem šolskem področju razmeroma zelo slab. Razreda ni končalo 144 učencev, kar predstavlja 35,29 odstotka vseh učen- cev. Z odličnim uspehom je dovršilo razred 20 učencev, s prav dobrim 113, z do- brim 131. Popravni izpit ima 84 učencev, razred mora ponavljati 56 učencev, pravi- co ponavljanja pa so izgubili 4 učenci.

V tem zavodu se je prijavilo za završni izpit 21 učenec iz oddelka a, 23 učen- cev pa iz oddelka b. Završni izpit so na- pravili v obeh oddelkih z odličnim uspe- hom Emeršič Viktor, Milovan Kušič, Franc Pečnik in Avgust Postružnik, s prav do- brim uspehom Edvard Antolčić, Srečko Be- ras, Stanislav Božič, Alojzij Cafuta, Jo- žef Duh, Erik Fuks, Franc Gabersček, Jo- žef Kramarič, Erik Lauff, Alfred Marini, Mirko Plevnik, Stefan Pouha, Andrej Roškar, Franc Schönwetter, Bruno San- der, Dušan Valenčič in Franjo Žorž, z do- brim uspehom Oskar Čertalič, Dušan Do- brila, Djuro Horčič, Karel Jelen, Jožef Ko- rošec, Stefan Komac, Anton Vogel, Ri- chard Moravčič, Karel Oman, Robert Pe- čar, Franc Perc, Stanko Peric, Stanko Peroci, Ivan Pouha, Franc Reiningar, Al- bin Schranz, Filip Sojer in Mirko Topol- ovec. Odklonjeni so bili za 1 leto 3 kandi- dati, za 2 meseca pa 2 kandidata.

Mariborske in okoliške novice

— Na uradni deški mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg 11, je razglašen natečaj za sprejem gojencev v strojno šolo mornarice v Kumboru, kakor tudi natečaj za sprejem gojencev v pomor- sko letalsko šolo v Divuljah, pošta Trogir (banovina Hrvatska).

— Vojni dobrovoljci disidenti in ostali dobrovoljci, ki doslej sploh še niso prosili za priznanje dobrovoljstva, in oni, katerih prošnje za priznanje dobrovoljstva so bile odbite, ker jih niso predložili v predpisa- nem roku, naj se nemudoma javijo pri mag. Viktorju Fuksu, tajniku sreske dobro- voljske organizacije v Mariboru Tyrševa cesta 24/III.

— Zdravniška dežurna služba. Zdravni- ško dežurno službo za nujno pomoč članom in njihovim upravičencem svojim ima v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika danes na praznik sv. Cirila in Metoda dr. Ivan Turin, Maribor, Linhartova ulica 12, v nedeljo pa dr. Andrej Korenčan, Maribor, Jurčičeva ulica 8.

— Cirilmetodovi kresovi so zagoreli si- noči po okoliških postojankah. Govorniki so proslavljali slovansko misel, ki sta jo širila blagovestnika sv. Ciril in Metod. Krepko je domela vsepovsod naša rodna pesem.

— Usodno nazadovanje tujeskega pro- meta. Naši tujkoprometni činitelji so že večkrat opozorili na usodno nazadovanje tujeskega prometa v Mariboru in njegovem zaledju. O tem nas prepričuje tudi stati- stika tujcev, gostov in raznih turistov v preteklem mesecu. V juniju je bilo v Ma- riboru samo 1207 turistov z 2654 nočninami. To število predstavlja usoden radeč tujeskega prometa v našem mestu. Med došliimi turisti je bilo 1065 Jugoslovenov z 2223 nočninami, 2 Bolgara s 6 nočninami, 10 Čehov s 25 nočninami, 2 Francoza z 8 nočninami, 5 Italijanov s 14 nočninami, 3 Madžari s 7 nočninami, 106 Nemcev z 280 nočninami, 5 Švicarjev s 16 nočni- nami, 2 Turka s 26 nočninami, 1 Šved s 5 nočninami, 1 Poljak s 5 nočninami in 1 Rumun s 5 nočninami.

— Hmen. Poročila sta se tehnični ura- dnik Julij Urbanek in učiteljica Milena Tušakovca. Narodnemu in sokoškemu pa- ru iskreno čestitamo!

— Pomajnkjeje namiznega oja. Naen- krat je na našem trgu nastalo pomajnk- jeje namiznega oja in mu je seveda s tem v zvezi kar čez noč tudi silno porasla ce- na. Jasno je, da morajo imeti nekateri tr- govci v zalogi še vsaj nekaj oja, zato je tembolj značilno, da so se cene dvignile, še preden so pošle zaloge. Ker naša drža- va bržkone deloma uvaža namizno oje, bi bilo še nekoliko razumljivo, če bi se ce- na dvignila, ko bi uvozili novo oje iz tujine, nikakor pa bi se ne smelo zgoditi, da se kar čez noč podraži blago, ki je še v zalogi. V zadnjih mesecih so se cene oja dvignile skoraj za 50 odstotkov. Pred vojno je veljalo navadno namizno oje 14 do 16 din, sedaj pa je že od 19 do 22 din liter. Ko se je te dni raznesla vest, da namiznega oja primanjkuje, se je cena še bolj dvignila. Ker uporabljajo mnoge dru- žine namizno oje namestu masti, razen te- ga pa še za solato, je razumljivo, da bodo zaradi podražitve oja zopet najhuje priza- deti le širši ljudski sloji, ki si ne bodo mo- gli kupiti oja, čeprav bi bilo na razpolo- go. (Del. Pol.)

— O' tem in onem. V nedeljo bo ob 9. dopoldne plenarna seja mariborske podru- žnice Zveze strojnikov in kurjačev. — 13. mesečnega najdenčka so našli v bližini Garmbrina. Spravili so ga v Mladinski dom. Sedaj poizkušajo po materi. — Na Rem- šnik je prišla skupina ljubljanskih akade- mikov, ki bo imela tam svoj delovni ta- bor. — V Dornavi sta se spoprijela Franc Kostanjevec in Franc Zavec, ki je vrigel Kostanjevcu v glavo steklenico s takšno močjo, da je Kostanjevec obležal vse kr-

vav in nezavesten. Iz Jagodine je preme- ščen v Maribor katastrski geometer Fran- c Tobias. Kolo so odpeljali Julijan Šau- perl iz Peka. Kolo ima evid. št. 2-10233. Iz zasede so zabodli neznan napadalec po- sestniškega sina Antona Cerka iz Mo- škancev, ki so ga morali prepeljati v bolni- co. Posestniku Juriju Dobniku s Pobrež- ja pri Sv. Vidu so vionilci odnesli 5000 din gotovine, posestniku Beranitu Josipu iz Cirkovcev pa zlato uro, vredno 800 din. Pri mariborski glavni carinarnici je na- predoval g. Božidar Knežević. Nadzornik proge Karel Sorsak je bil premeščen iz Vidma-Krško v Maribor. Za višjega carin- skega kontrolorja sta bila imenovana Fr. Brunen iz Dravograda-Meže in Franc No- vak iz Gornje Radgone. V Dunav je sko- čila v Pančevu 17letna Alojzija Majhenič iz Maribora. Valovi so za vedno zagrmili njeno mlado življenje.

Angleški mornariški minister Alexander o dogodkih v Sredozemlju

London, 4. julija. s. (Reuter). Nocoj ob 21. je govoril po radu angleški mornariški minister Alexander. Govor so prenašale tudi radijske postaje v Zedinjenih državah. Uvodoma je dejal Alexander, da je po odlo- citvi vlade v Bordeauxu ostalo sedaj anglo- sko vojno brodovje samo, da se bori proti sovražniku in predvsem, da brani anglo- ske obale pred sovražnim napadom. Da more uspešno izvrševati to nalogo, pa je največje važnosti, da mogočeno francosko vojno brodovje ne pride intaktno sovra- žniku v roke. Hitler se je očitno namenil, da uniči angleško mornarico, Anglijo in angleško imperijo. S pomočjo francoskega vojnega brodovja bi hotel izpolniti te na- loge. Angleška vlada je napravila vse mo- goče korake, da se zavaruje proti tej ne- varnosti.

Pred več nego 14 dnevi sem osebno od- potoval v Bordeaux. Govoril sem tam s predsednikom Lebrunom, ministrskim pre- sednikom Petainom, zunanjim ministrom Bauldinom in mornariškim ministrom Darlanom, ustanoviteljem in šefom modernega francoskega vojnega brodovja. Vsem njim sem povedal, da je v nadaljnjem sodele- vanju angleškega in francoskega vojnega brodovja edino upanje za vzpostavitev svobodne Francije ter ohranitev nedotak- ljivosti Francije in kolonij. Vsi francoski državniški so mi dali najsvetnejše obju- be, da ne bodo podpisali nobenega pre- mirja, ki bi vsebovalo nevarnost, da bi uporabil sovražnik francosko vojno bro- dovje proti zaveznikom. Toda premirje, ki je bilo pozneje podpisano, ne vsebuje nobene garancije v tem smislu, razen nemških obljub, ki pa so bile že toliko- krat prelomljene, da se angleška vlada nanje nikakor ne bi mogla zanašati. Tako jaz kakor tudi poveljniki angleške morna- rice admiral Pound sva naslovila na ad- mirala Darlana ponovne apele v duhu starega prijateljstva, da naj bi bili sklepi francoske vlade v tem oziru spremenjeni. Žal zaman. Včeraj je morala angleška vojna mornarica stopiti v akcijo, da pre- preči, da ne bi bila francoska vojna mor- narica porabljena proti Angliji sami kot orožje v sovražnih rokah.

Alexander je nato navajal še iz govora ministrskega predsednika Churchilla zna- ne podatke o francoskih vojnih ladjah. Izrazil je zahvalo poveljniku angleškega vojnega brodovja pred Oranom generalu Somervellu, ki je najpopolneje izvršil svojo neprijetno nalogo. Nadalje je spo- ročil, da je zahtevala vsa pomorska bitka pred Oranom na angleški strani samo dve žrtvi, in sicer sta bila ranjena po en častnik in vojak. Poleg tega pogrešajo še posadko enega angleškega letala.

— Mršvec na Vodnikovem trgu. V bliži- ni hiše na Vodnikovem trgu 4 se je zgru- dil na tla delavec Simon Petriček. Mimo- idoč so takoj priskočili, da bi mu poma- gali. Petriček pa je bil negiben. Zdravnik je ugotovil, da je umrl na posledicah kapli.

— Podlegel je požarom znan posest- nik in trgovec iz Zavrča Vekoslav Vuk, star 39 let, ki jih je dobil ob priliki na- sreče z motornim kolesom.

— 50.000 din vredno brošo je izgubila zasebnica Marija Majcen. Ni izključeno, da ji je bila ukradena. Najditelj dobi lepo nagrado.

Iz Poljčan

— Na pragu 80letnice mu je ugasnilo življenje. V sredo smo pokopali enega naj- starejših tukajšnjih občanov, 80letnega upo- kojenega brzojavnega mojstra in posestni- ka g. Jožeta Šterka. Še dva dni pred smrt- jo smo ga videli korakati po svojih obi-čajnih poteh. Pokojnik je bil krški rojak. Rodil se je v Raki pri Krškem. Vse svoje življenje in tudi na stara leta je bil mar- ljič kot čebela. Delo mu je slajšalo življe- nje. Po odsluženju 12letne vojaške službe je stopil kot certifikatist s položajem brzo- javnega mojstra v Poljčane v državno službo. Po 36 letih je bil upokojen in se je tu stalno naselil, toda počitek mu je za- grenila bridka usoda. Vojna vihra mu je ugrabila sina edina-ucitelja. kmalu nato pa mu je umrla še žena in je ostal sam na svetu brez svojcev. Da ga ne bi brezdolje ugonobilo, si je kupil zapuščeni vinograd in je iz nerodovitne ledine ustvaril vzorne vinske gorice, kamor je zahajal do svoje smrti skoraj vsak le količjak lep dan. To je bil njegov predzadnji tuskulom. Tam je našel uteho v delu in pri kramljanju s svo- jimi prijatelji. Na zadnji poti so ga spre- mili gasilci ter mnogi znanci in prijatelji, ki so mu v slovo zapeli »Vigred« in »Blagor mu«.

Iz Ljutomera

— Dir' miral je. Za inženjerja gradbe- ne stroje je napravil izpit na ljubljanski univerzi g. Milan Rajh, sin pokojnega So- kola Jožka Rajha z Mote pri Ljutomeru. — Avtobus v jarku. Avtobus, ki vozi iz Maribora v Ljutomer, je pred dnevi po nesreči zdrknul v 2 m globok jarek pred Noršinci. Pri tem si je pokvaril blatnike, zdrobilo pa se mu je tudi nekaj šip. Pot- nikom se ni ničesar pripetilo.

— Za CMD. Glavnemu odboru CMD je prispevala ljutomerska podružnica znesek 100 din, notar Gregor Šašel pa 150 din.

Izpred sodišča

Murska Sobota, 3. julija
Viničar Janez Orgolčić z Račkega vrha je vinjen obiskal sosedsnega viničarja, kjer je začel razgrajati. Pomirili ga je skušal Rudolf Šrajner. Zato je prišlo med obema do pretepa, v katerem je Orgolčić pograbil za nož ter večkrat zabodel Šrajnerja. ki je dobil tako hude poškodbe, da se je dol- go moral zdraviti v soboški bolnici. Orgol- čič se je moral te dni zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti, kjer je bil obsojen na 4 mesece strogega za- pora in na 300 din globe.

SPD

Pisninci, ki se zanimajo za izlet SPD v nedeljo 7. julija, naj upoštevajo, da od- pelpa na Jezersko avtobus točno ob 5. zju- traj izpred evangelske cerkve. Vozovnice si mora vsakdo preskrbeti v društveni pi- samni SPD na Aleksandrovi cesti. Z Jezer- skega bo odšel avtobus ob 20. nazaj proti Ljubljani, kamor bo prisel ob 22.

Francoski zaščitni pas

Kim, 4. julija. AA. (Stefani). Po neki vesti agencije Reuter, katero je prinesla tudi agencija Stefani, je francoska vlada izdala ukaz, s katerim je vsemi britan- skim ladjam in letalom najstrožje prepo- vedano pluti ali preleteti morski pas v ši- rini 20 milj vzdolž francoskih evropskih ali čezmorskih posesti. V nasprotnem pri- meru bo izveden napad brez opomina.

Francoski radio bo zopet oddajal

Wiesbaden, 4. jul. (DNB) Francosko- nemška komisija, ki je bila ustanovljena v smislu francoske pogodbe o premirju, je danes sklenila, da bodo smele franco- ske radijske postaje v zasedeni Franciji spet pričeti z oddajami. Oddaj Nemci ne bodo direktno cenzurirali, odgovorna pa bo zanje francoska vlada.

„Med dvema svetovoma“

Berlin, 4. julija. AA. (DNB). Bivši ho- landski ministrski predsednik Colijn, ki je ostal v državi, je objavil brošuro pod naslovom »Med dvema svetovoma«. V tej brošuri zahteva Colijn, naj se Holandija orientira proti vzrodu. Ko je ugotovil, da je sedaj že popolnoma izključeno, da bi se sedanja vojna končala s porazom Nem- čije, pravi: »Naj bo karkoli, toda Veliki Britaniji bo v bodoče onemogočeno poli- tični in gospodarski vpliv na evropsko ce- lino. Zdrav razum zahteva, da se prilago- dimo dejstvu in da se sploh spriznamo s sedanjo stvarnostjo. Kakor je bilo v naši starejši zgodovini, mora biti tudi se- danj pogled Holandije obrnjen proti vzrodu.«

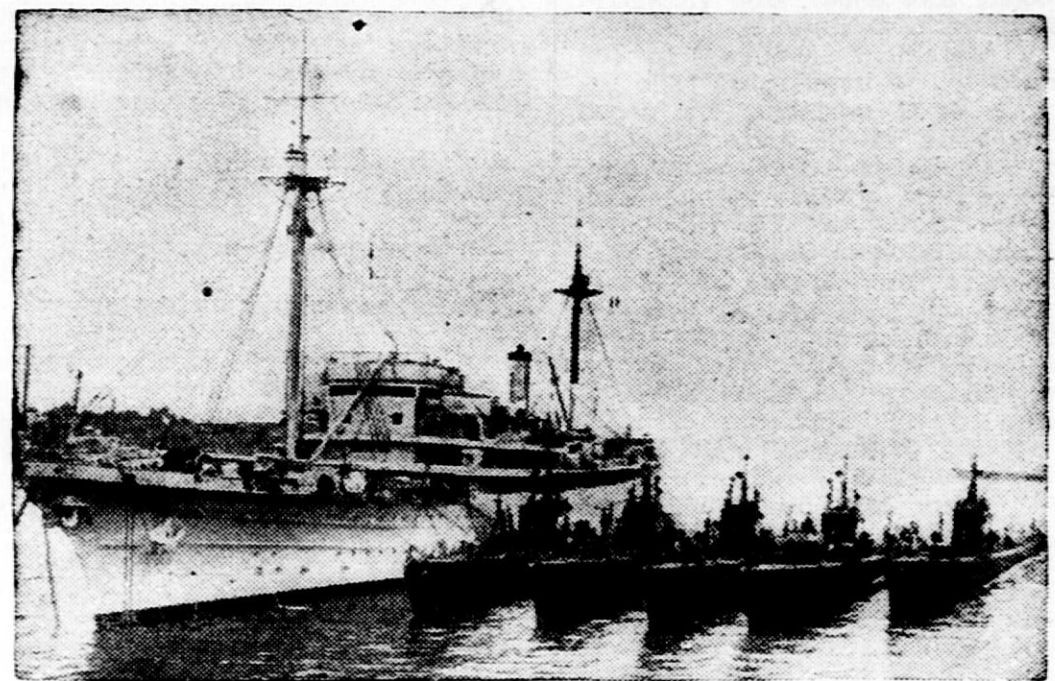
Klirinška pogajanja z Grčijo

Beograd, 4. julija p. Nocoj je prispela v Beograd grška delegacija pod vodstvom načelnika oddelka za trgovinske pogodbe in zunanjim ministru Argiropulu. Delegaci- ja bo vodila z jugoslovenskimi zastopniki pogajanja glede spremembe dogovora o pla- čilnem prometu.

Prizori iz sedanje vojne

Odihi nemških vojakov na trgu Vendôme v Parizu po vzorčanju v mesto

Ameriške podmornice po 1600 ton so opremljene s topovi kalibra 8 palcev

Uspešno vzgojno delo trboveljske meščanske šole

Trbovlje, 3. julija. Meščanska šola v Trbovljah je tudi letos poslala v življenje večje število učencev in učenek, ki so z zadovoljivim uspehom končali završne izpite četrtega razreda. Šolsko izvestje, ki izhaja iz dveh let, navaja naslednje uspehe posameznih učencev najvišjega razreda: Z odliko so končali četrty razred Gorenc Herta, Grabnar Danica in Miškar Marija, prav dobro Dolinar Miloš, Gunšek Emil, Pokorn Alojzij, Princ Franc, Skrinjar Ivan, Skrinjar Viljem, Soba Franc, Zalefel Stanko, Zakonjšek Karel, Dimnik Julijana, Govejšek Justina, Kuder Hedviga, Osredkar Marija, Slapšak Terezija, Simončič Jožefa, Toman Ana, z dobrim uspehom Kovač Ivan, Kožar Milan, Pokorn Franc. Šest gojencev ima popravne izpite, pet jih je bilo odklonjenih za eno leto. V vseh šestih razredih šole se je letos šolalo 257 učencev (118 dečkov in 139 deklic), ob koncu šolskega leta pa jih je bilo vpisanih 249. Splošni učni uspehi so naslednji: 20 odličnjakov (18 dečkov in 2 dekca), 100 par dobrih (68 + 32), 63 dobrih (27 + 36), 42 s popravnim izpiti (18 + 24), 2 padlih (4 + 20). Po vedenju je uspeh hvale vreden, saj je 205 učencev ocenjenih z odličnim, 41 s prav dobrim in le 3 z dobrim vedenjem. Učencev z neprimernim vedenjem na zavodu sploh ni bilo! Tak uspeh se sliši skoraj neverjeten, če se pomisli na vedenje trboveljske mladine po cestah, kolonijah in doma!

Trboveljski meščanski šoli so bile letos priključene naslednje organizacije: Društvo »Sola in dom« je imelo 214 članov ter je s poučnimi sestanki in predavanji nadaljevalo svoje koristno delo zblizanja med starši in šolsko oblastjo. Uspehi se kažejo v večjem zanimanju roditeljev za šolske uspehe učencev in njihovi širši vzgojni razgledanosti. Pri predavanjih se je obravnavalo več aktualnih problemov, tako o otrocih in kinu, deci in prostem času, izbiri poklica in pomenu poklicnega svetovanja za starše in otroke. Zelo hvalne vredne je tudi večletna uvedba zaposlitve v prostem času, ki se vrši v šoli pod nadzorom učiteljskega ter ima namen odtegniti deca od kvernega vpliva ceste in slabe družbe. V letošnji zaposlitvi je deca naštevila mladinsko igrno »Princeska in pastirček«, ki so jo z vidnim uspehom ponovno uprizorili na raznih trboveljskih odrih. Program popoldanskih zaposlitve določa tudi redno delo, deklaracije, petje in telovadbo. Šibkim učencem se pri učenju pomaga. Dijaške organizacije Podmladka Rdečega križa in Jadranske straže delujejo zado-

voljivo. Letos se je ustanovil tudi že Podmladek Aerokluba, ki šteje osem članov. Šolska kuhinja je poslovala 133 dni in izdala 3942 obedov, od teh 3451 brezplačnih. Mlečna južina se je izdajala od 15. januarja do 20. aprila za vse šolske dni. Posluževalo se je 44 učencev, ki so dobili 2010 porcij. Posebna pažnja se je letos posvečala telesni vzgoji mladine, k čemur sta prispevala zaposlitev v prostem času in planinski odsek PRK s svojimi izleti in smučanjem. Pri Sokolu je včlanjenih 17 dečkov in 11 deklic.

Letošnja razstava šolskih del je zopet pokazala prav lepe uspehe učencev v vseh strokah. Na razstavi so prevladovala lična ročna dela učenek v sezenju in pletenju. Učenci so razstavili celo vrsto precizno izdelanih predmetov. Stavbe na kolen, plastike, dela iz elektromehanične stroke. Razstavljanih je bilo tudi mnogo risb, ki pa zaostajajo za onimi iz prejšnjih let. Risanje se žal poučuje le v prvih dveh razredih meščanske šole, moralo pa bi se v vseh razredih. Obrtno-industrijski značaj trboveljske meščanske šole in tukajšnji gospodarstveni interesi bi to nujno zahtevali. Podjetniki in obrtniki se pritožujejo, da njihovi vajenci zelo slabo rišejo! Stvar pristojnih obrtnih oblasti bi bila, da se učni program prilagodi stvarnim potrebam!

Posebnost na letošnji razstavi je bil relief trboveljske občine, ki so ga izdelali učenci četrtega razreda pod vodstvom učitelja g. Turka. Ogradnje reliefa je izdelano z lesenimi plastinami v razmerju 17:000 ter nazorno prikazuje vso trboveljsko okolico. Za razstavo je bilo letos še prav veliko zanimanje. Dokaz temu je rekordno število obiskovalcev zlasti iz delavskih krogov.

Z zaključkom letošnjega šolskega leta stopa trboveljska meščanska šola že v petnajsto leto svojega prosvetnega dela, ki izpričuje iz leta v leto vidnejše vzgojne uspehe med trboveljskim naraščanjem. Generacija za generacijo je v tem učnem zavodu že črpala vire za življenjsko poklicno delo in priznati se mora, da je prav trboveljska meščanska šola Ivana Cankarja kot visoko organiziran zavod temeljito pripravila za življenje na tisoče svojih gojencev. Iz nje so izšli dobri obrtniki, trgovci, marsikaterim pa je ta dobra šola bila podlaga za nadaljevanje višjih tehniških in prosvetnih študij. Šola Ivana Cankarja bo tudi v bodoče izpolnjevala kulturne smernice našega velikega ljudskega pisatelja, ki je bil z vso dušo pri delav-

skem narodu. Zato bo tembolj priznana šolska poslanstvo v smislu Cankarjevih besed: Prijatelj, globlje poglej! Ali ne vidiš, od kod te nove sile? Življenje se drami v nizavah, ki so spale... Iz te črne naplavin bo vzklila bujna rast.

Iz Trbovelj

Zelo uspešno razstava je ob svoji prvi obletnici priredil trboveljski aeroklub »Naša krila« preteklo nedeljo v tukajšnjem Sokolskem domu. Mala dvorana je bila prav okusno okrašena in napolnjena z raznimi malimi in velikimi modeli vsakovrstnih letalskih tipov. Trboveljski jadralci so izgotovili nad trideset modelov letal, jadralnih, strmoglavcev, bombnikov, lovcev itd. Posebno pozornost je zbujalet že dokončane ograjda za šolsko jadralno letalo »Vrabc Ac«, pri katerem so naši jadralci pod vodstvom Japja izgotovili že krilna rebra, smerno in višinsko krmilo. Letalo bo končano jeseni in tedaj prvič preizkušeno v zračnem krstu. Poleg modelov so prirreditelji razstavili bogato literaturo iz letalske stroke vseh držav s statistikami, razpravami, zanimivimi slikami iz civilnega pa tudi vojaškega področja. Celotna razprava in slike o zračnih padalcih in najnovejših izkustvih iz sedanje vojne so bile številno na razpolago. Na častnem mestu je bila postavljena slika Nj. Vel. kralja Petra II. v uniformi vrhovnega poveljnika naše zračne sile. Slika je bila okrašena z državno trobojko in cvetjem. Na razstavi si se lahko tudi poučil o likih vseh bojnih letal vojnočinih se veselil ter o vseh potrebnih tehničnih podatkih. Bilo je tudi nekaj modelov naših vojnih letal. Za razstavo je vladalo izredno zanimanje ne le med trboveljsko mladino, temveč tudi med drugim prebivalstvom. Obiskovalcev je bilo nad 1500. Marsikateri denarni prispevek je padel v društveno posušico, v kateri se je nabralo nad 700 dinarjev. Društvo je z razstavo pridobilo precej starejših novih članov. Letošnja razstava je pokazala nedvomno velik napredek v delu trboveljskega aerokluba, ki je umel zbuditi za letalstvo med Trboveljčani izredno zanimanje. Posebno mladina je za krila vsa navdušena. Te dni se bo pričel tečaj o gradnji jadralnih modelov za mladino pod vodstvom Fokana in Železnika, po- zneje pa bo velika tekma jadralnih letal, ki je sedaj zaradi drugih prirreditvev morala izostati. V kratkem bo tudi odšlo več trboveljskih letalcev v tečaj na Bloke! Priprani smo, da bodo merodajni činiči čim izdatneje podpirali letalsko akcijo v Trbovljah.

Pokojne državne namericev so v Trbovljah z julijem po daljšem presledku rednega nakazovanja pričeli izplačevati zopet z zakasnitvami. Večina trboveljskih državnih upokojencev se danes ni prejele svojih pokojnin, poštna uprava pa izjavlja, da ni prejela čekov. Opozorjamo na to nerednost finančno ravnateljsko, ki naj ukrene potrebno za točno izplačilo pokoj-

nin. Menda se upokojencem vendar ne obetajo zopet oni lepi časi, ko so morali čakati po cel mesec na izplačilo. Pri naraščajoči draginji bi bila ta nova nerednost v nakazilih hud udarec.

Iz Radeč

Proslava Vidovega dne. Letos so Radeče proslavile Vidov dan kar najslavnejše. Že na predvečer so po vsem mestu zaplapolale državne zastave. Povsod je vladalo praznično razpoloženje. Ljudsko-šolska mladina se je pod vodstvom svojega učiteljskega udeležila službe božje, ki so ji prisostvovali zastopniki javnih uradov. Po cerkvenem opravilu je odkorakala mladina na šolsko dvorišče, kjer so šolski upravitelj in ostali s primernimi nagovori obrazložili pomen vidovdankega praznika. Sledile so razne deklaracije in pavske točke. Proslava je bila zaključena z državno himno.

Obilo sreče. Preteklo nedeljo popoldne sta se poročila v tukajšnji župni cerkvi prometni uradnik g. Pajžl z Zidanega mesta in gđc. Beba Černe, hčerka znanega tukajšnjega veletrgovca. — Obilo sreče!

Zasluzena nagrada. Kakor znano, sta pred časom odkrila tukajšnji orožniški komandir g. Franjo Čečko in njegov pomočnik ra Vrhovem gnezdo ponarejevalcev bankovcev po 500 in 100 din. Za njuno požrtvovalno in vestno opravljanje službe ju je finančni minister nagradil, komandirja g. Čečka s 500 din, njegovega pomočnika pa s 300 din.

Vlom v trgovino. Pred kratkim so vdrlil neznanji vlomilci v skladišče Nachbarjeve trgovine ter mu odnesli nekaj blaga. Med drugim je bilo ukradeno tudi moško kolo. Lastnik trgovine je vlom takoj prijavil našim varnostnim oblastvom, ki so uvedla takojšnjo preiskavo. Vlomilcem so že na sledi!

Papirnica povečava obrat. Piatnikova papirnica na Njivcah povečava svoj obrat. Gradi nov prizidek k tovarni. Ker je zaposlenih mnogo delavcev, delo hitro napreduje.

Nov poštni nabiralnik. Na prošnjo domačinov je poštna uprava pred časom postavila nov poštni nabiralnik, ki ga je namestila pri Zibretovi gostilni v Sv. Petru pri postaji. Iz nabiralnika se pobirajo pisma ob 9. dopoldne.

Iz Otoč

Most preko Save je nujno potreben pravila. Leseni most, ki pelje preko Save, je v poslednjem času postal naravnost nevaren za pešce kakor za voznike. Do lanske jeseni je imela občina Brezje pred vhom na most postavljena svoega mostničarja, ki je pobiral mostnino. Ker je pobiranje mostnine zastarela ustanova, smo se lani v našem listu zavzeli za njeno odpravo. Oblasti so res prenehale s tem poslom in tako imamo letos prost prehod preko zelo obilnelega mosta, po katerem

vodi romarska pot na Brezje. Z odpravo mostnine pa je postal most skrajno zanimarjen. Na več krajih so nastale večje in manjše luknje, ki ogrožajo varnost potnikov. Zaradi preprečevanja lesa so nastale kotanje in vrzeli, ki nikakor niso v skladu z interesi varnega tujškega prometa. Prizadeti naprošamo oblasti, naj takoj posrbe za odpravo nedostakov na mostu. Upravičeno pričakujemo, da bo občina Brezje ali pa banska uprava poskrbela, da bo most čim prei v dobrem stanju, k tti prihodnji mesec bo železniška uprava odprla novo poštano poslopje na Otočah, kar bo nedvomno še povečalo tujski promet v našem kraju.

Nova tekstilna tovarna. Pred nekaj meseci je bila odprta pri nas novozgrajena tekstilna tovarna, ki stoji ob poti na Brezje. Tovarno so postavili slovenski delavci s kapitalom, ki so si ga pridobili s pridnostjo svojih rok. Tovarna je osnovana na zadružni podlagi ter pridno obratuje. Predvsem izdeluje platno in brisače.

Porka. Te dni se je poročila v Budvi v Crni gori tukajšnja učiteljica gđc. Danica Ješe z Dobrave z g. inž. Brankom Marčlovičem iz Beograda. Obilo sreče!

Iz škotske Lake

Prijateljem sokolskega kluba! Nekaj časa bo za poskušnjo prirejal sokolski kino v škofiji Loka predstave tudi med tednom, zlasti sedaj v času tujkoprometne sezone.

Sokolskega javnega nastopa letos ne bo, zato pa bo 6. septembra društvena akademija, ki je druga leta ni bilo.

Knjige Slovenske matice so dotiskane in jih dobe škofjelški naročniki v par dneh, vsak posebej na dom! Razdelili jih bo poverjenik sam.

Radioropogram

Sobota, 6. julija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselil zvokov (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Carobne goslice (članice Nar. gledal.). — 17.30: Koračnice (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Poročila o zunanji politiki (Fr. Terseglav). — 20.30: Vsele in žalostne iz življenja Jake Smolake: Nazaj k naravi! Spisal Jože Vombegar, izvajajo člani radijske igralske družine, vodi inž. Ivan Pengov. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi s najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 1373

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« ki so najcenejši!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 14 Izvrstna

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ulica 6

POSEST

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

LEPE STAVBNE PARCELE v neposredni bližini mesta Celja naprodaj. — Vprašati pri: Faninger, Celje, Glavni trg 8. 1664

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MESARSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Janez Verdir — Tržič, Gorenjsko. 1663

Preselitev

Svojim cenjenim strankam in interesentom sporočam, da sem preselil svojo stavbno pisarno v novo hišo

na Resljevi cesti št. 4

LEOPOLD BRICELJ, stavbenik

TELEFON 36-15

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana — Kmaljeva ulica 5.

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

ČARLJEVA 5

VEŠE VSE VEŠTE TISKOVNE PRIPROSTI IN NAJFINIŠI

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Ne morem govoriti brez zadrege z vami o ljubezni, ki mi jo je odkril ta mož z neobičajno ognjevitostjo. Vendar pa moram izpregovoriti o tem, da vam pojasnim skrivnostne grehe te duše. V danih psiholoških okoliščinah je možno, da se strast znova razvname, ki je bila že dolgo in povsem ugasla. Razumem, da jo more slučajna iskra zanetiti, tudi če bi ne tlela več, če bi je sploh več ne bilo. Toda kako naj bi ne vedela zase, ko je pa imela pred seboj plamteče zrcalo spominov?... Ne... Ne... V takem primeru bi ne bila mogla molčati, ali pa bi se bila za vedno ubila.

— Kaj vemo mi o tem? — je zamrmral menih zamišljeno. — Strast ljubezni je neslutena in strašna sila, ki se igra s človeškimi srci.

— Oče moj, ali vztrajate na tem in verjamete, da je markiz de Valcor res mož, za katerega se izdaja? Kaj ni nobena beseda v mojem pripovedovanju odkrila vašim očem prevare?

— Ali je stopila ta prevara povsem jasno pred vaše oči, gospa grofica? Ali ste prepričani o tem? Gaetana je zasepetala:

— Ne, nisem!

— Tudi jaz sem to že spoznal, — je pripomnil menih.

— Ali mislite, — je nadaljevala grofica, — da je na svetu še kdo, ki bi ga bila zadela taka usoda, kakor je mene? Pogubljenec v peklu trpi, toda on pozna vsaj vzrok in pravičnost svojih muk.

— To je bogokletstvo, hči moja. Ali hočete, da vam povem vzrok vaših muk in resnico o njih?

— Ne, ne, — je vzklila in sklenila proseeče roke.

— Menih je pa neizprosno nadaljeval:

— Pregrešno hrepenenje vas muči. Ljubezni se ni ugasnila v vašem srcu. Morda so vas v letih, ko ste si ga mislili raje uničenega in zapisanega brez sledu neznanji usodi, kakor pa pozabljenega, ponos, — najprej ponos, potem pa srd na tistega, ki ste ga smatrali za morilca, morda vas je vse to oborožilo proti omanemu hrepenenju. Ko je pa padel markiz de Valcor k vašim nogam z vročimi prošnjami, vas je zopet prešinila stara strast in dvomi so utihnili v vas. Zeleli ste si, da bi mogli verovati v moža, da bi zopet našli svojega ljubimca.

Grofica de Ferneuse si je zakrila obraz z rokami.

— Spokorite se, hči moja, — je dejal menih.

Grofica je dvignila glavo.

— Saj sem se že pokorila. Molila sem in plakala. Toda Bog ni sprejel moje pokore. Zdej me kaznuje tako kruto, kakor me ni še nikoli.

— Kako to?

— Moja vroča želja, da bi prišla tej skrivnosti do dna, bi utegnila stati mojega sina življenje.

— Vašega sina? Mar so znani nesrečnežu vaši grehi in tajna njegovega rojstva?

— Nikakor ne! On ne ve ničesar, razen tega, da se krije v rodbini Valcorov tajna, ki bi ga za vedno ločila od ljubljenege dekleta, če bi se ne pojasnila. Ko sem mu odkrila ta kočček resnice, sem mu poverila poslanstvo, ki pa njegove nevarnosti niti do bro slutila nisem. Že dolgo nisem dobila o njem nobene vesti. Poznam ga in vem, da se ne bo ustrašil nobene nevarnosti. Zato sem vam tudi odkrila svoje srce, oče moj. Ni izključeno, da najdete sledove mojega nesrečnega otroka tam, kamor ste namenjeni.

— V amazonskih pragozdovih?

— Da, v tistih krajih se je odigrala drama, v kateri je nedvomno našel smrt pravi markiz de Valcor. Njegovo posestvo, znano pod imenom Valcoria, njegova sloveča podjetja, kjer se pridobiva kavčuk, meje na te divje pragozdove.

— Vi ste poslali svojega sina...

— Poslala sem ga, da bi sledil tajnemu slu, ki ga je poslal tja sam markiz de Valcor. V dokaz, da je res mož, za katerega se izdaja, sem zahtevala od markiza zlat prstan, spomin najine ljubezni. Ta prstan, ki mi ga je dal nekoč Renaud, sem mu vrnila

ob slovesu. Nataknil ga je na mezinec in je prisegel, da se ne bo nikoli ločil od njega. Vedela sem, da je mož, ki zna držati svojo prisego. Sedanjí Renaud mi je izjavil, da ima še vedno ta spomin in da mi ga bo pokazal. Na mojo ponovno zahtevo me je prosil, naj malo počakam, in omenil mi je, da je spravljen prstan na varnem. Ko je bil že oženjen, se je vrnil v Ameriko in da bi ta svetli, toda kočljivi spomin nikoli ne prišel v roke njegovi ženi, ga je skril baje na varnem tam za morjem. Dejal mi je pa, da je naročil svojemu zaupniku, naj mu prstan prinese. Pozneje sem izvedela, da je takoj poslal tja moža burne preteklosti, sleparja brez strahu in brez vesti, pripravljenega žrtvovati zanj življenje ali pa storiti na njegovo povelje tudi najtežji zločin. Bojim se, da je vzel Mathiasa Gael — tako je ime temu možu — s seboj na pot najkrutejša navodila. Pravi markiz de Valcor, zahrbtno umorjen, je bil nedvomno pokopan s tem prstanom, o katerem je bil prisegel, da ga bo vse življenje nosil na svojem prstu.

— Njegov morilec bi mu bil prstan gotovo ukradel.

— Nikakor ne. Prstan je bil brez večje vrednosti. Sedanjí markiz je spoznal njegovo vrednost šele, ko sem ga prosila, naj mi ponovi napis, vgrviran na notranji strani prstana, česar pa ni mogel storiti.

— Tega ni mogel storiti, — pravite? — je vzklil-nil Eudoxios. — Ah, to utegne biti najtehtnejši dokaz proti njemu, gospa.

— Strinjam se z vami. Na notranji strani je bil vgrviran datum in najini imeni, katerim so sledile besede: